

Indian Opinion

Founded by Mahatma Gandhi in 1903.

Former Editor: Manilal Gandhi—1918-1956.

No. 23—Vol. LVIII.

Friday, 10th June, 1960

REGISTERED AT THE G.P.O. AS A NEWSPAPER
Price: FOUR PENCE

COMMUNIQUE CONCEALS CRACKS IN COMMONWEALTH

(By A Special Correspondent)

LONDON—Only the flat-earthers can now pretend that the Prime Ministers of the Commonwealth were united at the recent conference. In fact, that conference has exposed the impassable gulfs dividing members of the Commonwealth, and all pretense of unity disappeared at the conference.

If there ever is another conference, it will be to bury the remains. The Commonwealth conference foundered on the rocks and shoals of colour, just as predicted. There was no extraordinary prescience or special knowledge needed to predict the end of this assortment called the Commonwealth nations, since practically every newspaper of standing in the Commonwealth has exposed the serious divergencies among the member states for years, while—at the same time and often on the same page—these newspapers bragged of "Commonwealth unity."

Even today, Labour Party members, like Woodrow Wyatt, are wont to pretend that a united Commonwealth can and will influence the world. Not that their knowledge of the Commonwealth

entitles them to write such piffle, but what they write exposes not only the wish that all whose jobs largely depend upon Britain retaining her credit and currency monopoly, but also the danger that exists when that monopoly passes. And there is no doubt about it passing now.

What remains now is for both the whites and the coloured nations of the practically defunct shadow Commonwealth to design and build a 'true Commonwealth' inside which one standard of human values is guaranteed to all members.

What is needed first is an accurate blueprint, showing all the known and potential assets of the peoples and how equality of benefits and responsibilities can be guaranteed by law, backed by

(Continued in next Column)

DETAINEES RELEASED ON

SECRET, HARSH CONDITIONS

SOME detainees are being released under conditions. These conditions are extremely severe, as witness those under which a person recently released in Cape Town has been placed.

Let us call this person "X".

"X" may not leave the magisterial areas of Cape Town, Wynberg, and Simonstown (i.e. a radius of about 20 miles), may not enter into any political activities; must stay at home from the hours of 8 p.m. to 8 a.m.

"X" may not move to a new place of residence without the permission of a magistrate; may have no communication with any person who has been detained under the Emergency Regulations, or any person who is, or has ever been, a member of an organization which has been banned.

"X" may not reveal anything of the conditions under which detainees were kept while in prison.

If "X" breaks any of these conditions he may be charged with committing an offence under the Emergency Regulations, and may be convicted and sentenced to a fine of up to £500, and up to five years in prison.—Contact

WILL OF THE NATIONALIST PARTY

REFERRING to the anonymous letter entitled 'God Wills It' Mr. N. D. Desai, of 115 May Street, Durban, writes:—

"My dear friend has written against Mrs. Sushilaben's fast and prayers, and he has put the blame on God, as 'God Wills It'. Only thing I know, is God wills only that which is good. Fasting with a good and positive motive always cleans the soul and gives that strength which is required in life, and which you don't get by just starving or by fasting for health reasons. Fasting is always done with prayers deep in your heart. And that is the Gandhian philosophy against ruthlessness.

"By saying that, 'God Wills It' you are trying to make others believe that which is impossible. For instance the demon Apartheid is not God's Will, but the will of the Nationalist Party. And history has repeated and proved that tyranny never lasts. Why? Because it is not the Will of God, and that is why God gives them the strength to fight back. Our way of fighting is by the Gandhian technique, and one of its principles is Fasting.

(Continued from previous column)

honest tribunals and executives.

In other words, justice to all must be assured and must be seen to be an accurate physical blueprint.

Two-standard colonialism has received its death blow but it required the crucifixion of 76 Africans at Sharpeville to bring about the end of the era of the racket.

Scheme Deserves All Support

(By A Special Correspondent)

THE scheme announced by Swami Nischalananda on his return from India for the propagation of Indian art, culture and history in this country is worthy of the widest support. Although the Indian people have lived and toiled in this country for a hundred years they have not at any time brought to the notice of the other inhabitants of the country the rich artistic and cultural tradition that is theirs. It is now, more than ever, necessary that the people of this country—all the people—should be given an opportunity to see for themselves the varied achievements of India in the diverse fields of human endeavour. This will, to some extent, be made possible by the plans which Swami Nischalananda has announced for the establishment of a picture gallery and museum for Indians.

Up till now the non-Indian peoples of this country have had only two views of the Indian people: either that they were a race of unskilled labourers or shopkeepers. In fact prejudice has run so strong against the Indian people that the Europeans, with rare exceptions, have always thought of the Indians as a race of untouchables. Mention of India has conjured only visions of the lordly upper castes lording it over millions and millions of low castes. This is the result of the kind of literature that has been available in this country. Now is the time that the people of this country be shown the other side of the picture.

It is one of the paradoxes of life of the Indian people of this country that there are large numbers of Indians themselves who have only a vague idea of the cultural and artistic tradition of which they are heirs. The fault is not altogether theirs for they have not had the opportunity to learn of these things.

If Swami Nischalananda can remedy this to some little extent he will have earned the gratitude of the Indian people. His scheme deserves their unstinted support.

Indian Opinion

FRIDAY, 10TH JUNE, 1960

The Gandhian Way

ELSEWHERE in this journal we publish the policy of the non racial fortnightly review *Contact*. We do so for very cogent reasons. Africa in turmoil and striving for independence from colonial rule and white domination has increasingly looked to the political philosophies and techniques of Mahatma Gandhi as its own instrument of liberation. All the leaders of Africa have at various times, declared that in the *Gandhian Way* lay the salvation of the continent, for the Africa of the past decade has been lying in the same position with regard to those who rule it as India lay in relation to Britain during the first four decades of the present century.

The course of South African history over the past few years indicates that the non European people, and those Europeans who believe that freedom and democracy must apply to both White and Black alike, feel more and more that in the *Gandhian Way* lies the salvation of South Africa. The proscribed ANC had publicly declared itself a follower of Gandhian techniques and Mr Albert Luthuli gave expression in his own person to the Gandhian creed. The leaders of the proscribed PAC spoke in unmistakable Gandhian terms when they were gaoled after the happenings of Sharpeville and Nyanga. There have been, in the past, two direct attempts to apply Gandhian techniques to the struggle of the non-European people. The South African Indian Congress launched the Passive Resistance Struggle in 1946. It failed largely because none of the leaders had made a close study of the techniques of Gandhi. In 1952 the Defiance Campaign was launched. This dissolved in the face of increased penalties imposed by the Government for deliberate law breaking.

It is in view of the present situation in the country and the clear feeling that along the *Gandhian Way* lies the salvation of the Black people, very necessary that a close study be made of the man Gandhi, of the politician Gandhi and of all his writings. If the leaders of the non-European people are to choose the path of Gandhi then a full knowledge of Gandhism is necessary. The history of his struggle in this country must be studied in its details. He must then be followed to India where every campaign of his must be examined carefully so that both leaders and followers here will know what is involved.

Gandhi was not only a politician. He was a religious and social reformer. He has written extensively on religion, on nature cure, on politics, on social organisation, on education and on many other subjects. He has left behind no memoirs or competent autobiography but he has certainly left behind a vast volume of writing on a variety of subjects. We suggest that those who

(Continued on next page)

Gandhiji On A

Discourse On Prayer

[The following is a summary of the discourse given in Gujarati by Gandhiji at Sabarmati to a conference of hostel boys from Gujarat:]

I AM glad that you all want me to speak to you on the meaning of and the necessity for prayer. I believe that prayer is the very soul and essence of religion, and therefore prayer must be the very core of the life of man, for no man can live without religion. There are some who in the egotism of their reason declare that they have nothing to do with religion. But it is like a man saying that he breathes but that he has no nose. Whether by reason, or by instinct or by superstition, man acknowledges some sort of relationship with the divine. The rankest agnostic or atheist does acknowledge the need of a moral principle, and associates something good with its observance and something bad with its non-observance. Bradlaugh, whose atheism is well known, always insisted on proclaiming his innermost conviction. He had to suffer a lot for thus speaking the truth, but he delighted in it and said that truth is its own reward. Not that he was quite insensible to the joy resulting from the observance of truth. This joy however is not at all worldly, but springs out of communion with the divine. That is why I have said that even a man who disowns religion cannot and does not live without religion.

Now I come to the next thing, viz. that prayer is the very core of man's life, as it is the most vital part of religion. Prayer is either petitional or in its wider sense is inward communion. In either case the ultimate result is the same. Even when it is petitional, the petition should be for the cleansing and purification of the soul, for freeing it from the layers of ignorance and darkness that envelop it. He therefore who hungers for the awakening of the divine in him must fall back on prayer. But prayer is no mere exercise of words or of the ears, it is no mere repetition of empty formula. Any amount of repetition of *Ramanama* is futile if it fails to stir the soul. It is better in prayer to have a heart without words than words without a heart. It must be in clear response to the spirit which hungers for it. And even as a hungry man relishes a hearty meal, a hungry

soul will relish a heartfelt prayer. And I am giving you a bit of my experience and that of my companions when I say that he who has experienced the magic of prayer may do without food for days together but not a single moment without prayer. For without prayer there is no inward peace.

If that is the case, some one will say, we should be offering our prayers every minute of our lives. There is no doubt about it, but we erring mortals, who find it difficult to retire within ourselves for inward communion even for a single moment, will find it impossible to remain perpetually in communion with the divine. We therefore fix some hours when we make a serious effort to throw of the attachments of the world for a while, we make a serious endeavour to remain, so to say, out of the flesh. You have heard Saradas's hymn. It is the passionate cry of a soul hungering for union with the divine. According to our standards he was a saint, but according to his own he was a proclaimed sinner. Spiritually he was miles ahead of us, but he felt the separation from the divine so keenly that he has uttered that anguished cry in loathing and despair.

I have talked of the necessity for prayer, and there through I have dealt with the essence of prayer. We are born to serve our fellowmen, and we cannot properly do so unless we are wide awake. There is an eternal struggle raging in man's breast between the powers of darkness and of light, and he who has not the sheet-anchor of prayer to rely upon will be a victim to the powers of darkness. The man of prayer will be at peace with himself and with the whole world; the man who goes about the affairs of the world without a prayerful heart will be miserable and will make the world also miserable. Apart therefore from its bearings on man's condition after death, prayer has incalculable value for man in this world of the living. Prayer is the only means of bringing about orderliness and peace and repose in our daily acts. We inmates of the

(Continued on page 185)

THE ABOLITION OF AFRICAN REPRESENTATION

WHOLLY UNDEMOCRATIC SITUATION CREATED

THE June issue of *The South African Outlook* writes—The legislation forced through during the last session of Parliament to secure the abolishment of the seats for representatives of the African people, is felt by many people to be sadly misguided in that it creates the wholly undemocratic situation that the vast majority of the people of South Africa are thereby deprived of any representation in the House of Assembly. It is also regretted because it will result in the serious impoverishment in statesmanship and ability of a House that can ill afford it. It is generally admitted by thoughtful people that those who have held these seats since they were first introduced in the legislation of 1936 have performed their difficult task with distinction and a high sincerity. They have deserved well of their constituents and of the State.

ONE of these now defunct constituencies (as they will be by the first of July) has been represented since it came into existence by the same member, Mrs Margaret Ballinger, who has been returned to it at each succeeding election. She now leaves the scene where she has enriched Parliament with her consistent excellence as a speaker and acute debater, her wide ranging and aptly applied knowledge of human history, her steadfast challenge to the enemies of her constituents, and her great courage. Our Parliament is not an easy sphere for a woman, especially when in opposition, as Mrs Ballinger has been compelled to be, and she has had to put up with a good deal of contemptuously little known to the public. But sustained by the repeated reassurance that she has held the trust of her otherwise voiceless constituents, she has done a great job. To them she is 'Nosizwe' (the mother of the peoples) and they have never found her to fail them in opposing the injustice inherent in all measures having a background of segregation. She may well have got her conception of loyalty from her father, a Scot who made his home in the old Orange Free State and fought for his adopted country against his homeland in the Boer War, spending a year or two in internment on the island of St Helena.

It is good to know that an offer has been made to her of a year a

Oxford to give her the opportunity to work on a book she is contemplating on the subject of her experience as a representative of Africans in a white parliament. That will be something to look forward to, for sympathisers and opponents alike.

NEW U.S. BODY TO FIGHT APARTHEID

A NEW organization in the United States named *Action for South Africa* calls Americans to join the fight against racial tyranny in the Union of South Africa and South West Africa. It is an organization of Americans and Africans who have dedicated themselves to the support of the democratic resistance movement in South Africa.

To accomplish its programme, which is to send aid to victims of government oppression in the Union, to establish an effective boycott of South African goods in the United States, to urge sanctions against the government of the Union by UNO and the USA, and to end the South African mandate over South-West Africa, it will sponsor meetings and demonstrations, publish first hand reports from South Africa and send speakers, films and literature to those interested in its programme.

The Gandhian Way

(Continued from previous page)

would follow the Gandhian way should organise groups and classes at different points in the country for the study of all that is Gandhism and that they should, as Gandhi himself did, address themselves to the young people. It was to *Young India* that Gandhi spoke. By failing to make a close study of Gandhism we shall, in our emulations of him, dissipate our strength and energies.

Spark: Underground Newspaper Starts

EARLY in the State of Emergency the Government suppressed the newspapers *Torch* and *New Age*. The gap left has been partly filled by an underground newsletter *Spark*. Produced somewhere within the Southern African region, and mailed from Johannesburg, no address of the editor or publisher appears, but it is stated that it is "issued by the Socialist League of Africa."

Two issues have appeared. No. 2 (for May) consists of four sides of roneoed foolscap. The first article is entitled "May Day 1960", and speaks of the "coming socialist world." "Socialism is the only answer to *baasskap*" says the author. "Let us raise our fists in salute."

The newsletter notes that *Spark* No 1 was mentioned on Peking Radio, and adds that "the worker's struggle is part of the world's struggle for socialism."

In an article on the arrests special mention is made of "Congress Youth Leaders."

Another article is entitled, "We cannot mourn for Verwoerd", and contains the statement that "we cannot join in condemning David Pratt."

The Pan-Africanist stand of

"No bail, no defence, no fine" is spoken of with approval, and strong criticism is voiced of the time and money that has been wasted in court cases. "We are tired of paying thousands of pounds in bail money and in fines."

"Here we stand with Mr Sobukwe," runs the argument... "But we must be honest. We do not like many of the things Mr Sobukwe stands for... he has no programme for the workers."

It is of interest that, at one stage of his career, Lenin edited a newspaper called "Iskra" and that means "spark" in Russian.

It is further of interest that Lenin founded *Iskra* abroad, outside Russia, while he was in exile.—Contact

A Prayer Of St. Ignatius

Teach us good Lord to serve Thee as Thou deservest, to give and not to count the cost, to fight and not to heed the wounds; to toil and not to seek for rest, to labour and not ask for any reward, except that of knowing that we do Thy Will.

REMBRANDT BURSARY COMPETITION AWARDS

This competition was organised by the Rembrandt Tobacco Corporation to stimulate interest in art among the youth of South Africa and to enable promising young artists to further their art studies after matriculation. The competition was announced early in December 1959 and the entries were judged in April 1960. Rembrandt extends its heartiest congratulations to the following students who won awards.

First Prize (Rembrandt Bursary for at least 3 years post matric art study)

RAJBANSI, Amichand Clairwood Indian High Durban

Second Prize (£60)

LUTCHMANNAN, Jeevaruthnam Clairwood Indian High Durban

Third Prize (£40)

CHINNABBU, Moonsamy Clairwood Indian High, Durban

Special Prizes

GOVINDASAMY, Angamuthur Clairwood Indian High, Durban

JOSIE David Clairwood Indian High Durban

DEOCHAND Udith, Orient Indian High, Durban

"Contact" Recalls Principles On Which It Was Founded

OUR GUIDE MUST BE THE GREATEST M OF OUR AGE—MAHATMA GANDHI

THE latest issue of *Contact* the non racial fortnightly to hand (June 4, 1960) recalls, in an editorial entitled "Where We Stand", the principles on which it was launched. It says among other things: "Then, as now, we chose Mahatma Gandhi as our country's safest guide. The statement ran: 'Our guide here must be the greatest man of our age, Mahatma Gandhi. Generations to come, it may be, will scarce believe that such a one as this ever in flesh and blood walked upon this earth', as Einstein said of him. For 20 years he was a 'Non European South African' (to follow the grotesque verbiage of our present masters), and let us never forget that it was on our soil that he forged the shining weapon of *satyagraha* or truth firmness. There is nothing soft about this sharp weapon, and no weapon is more likely to succeed, even in our brutal system. His works and his example should guide us in our search for the means of making this demonstration

The editorial in full reads

JUST two years ago, on 14th June 1958, *Contact* first placed before its readers a statement of its beliefs and of its policies.

Much has happened during these two years, and we have multiplied our circulation by five. We have thus many readers today who have not yet read this statement. Accordingly, we feel that the time has come to place on record again where we then stood.

We wish the colour bar, ran this editorial statement, cleared out of our country, lock, stock, and barrel. By colour bar we mean any privileges attaching to skin-colour, so that we shall be satisfied only when every child born in South Africa will have an equal opportunity of rising to success, enjoying happiness, and serving our country with distinction.

We wish this to be done as soon as possible. We know that swift social change, however peaceful, always brings suffering to the weak. But the present colour bar brings greater suffering.

We wish this to be done peacefully. Violent revolution would smash our painfully built up economic system, and would destroy our country. It would lead to a partition after innumerable massacres and the deportation of millions. It might harm the cause of the non Whites more than that of the Whites.

De Valera said the other day: "Partition is always a disaster."

If violence is to be avoided, how can the change-over be brought about?

By pious lectures to the Whites on how wicked they are to have a colour bar? That has been done by better pens than ours, for over 50 years. But it has been a preaching to deaf ears. "Ears have they and hear

not"

What will open their ears? Only a change in the political balance of power. Only a demonstration of non White power so tremendous that even the stupidest South African will understand that a new situation has arisen. This demonstration can, and should, be entirely peaceful.

We meant, of course, something like the great non violent demonstrations of the P.A.C. that have transformed the political face of our country. At that time the nearest comparison was with the Alexandra bus boycott, and we referred to it.

Then, as now, we chose Mahatma Gandhi as our country's safest guide. The statement ran: "Our guide here must be the greatest man of our age, Mahatma Gandhi. Generations to come, it may be, will scarce believe that such a one as this ever in flesh and blood walked upon this earth," as Einstein said of him. For 20 years he was a "non European South African" (to follow the grotesque verbiage of our present masters), and let us never forget that it was on our soil that he forged the shining weapon of *Satyagraha* or truth-firmness. There is nothing soft about this sharp weapon, and no weapon is more likely to succeed, even in our brutal system. His works and his example should guide us in our search for the means of making this demonstration.

We believe that such a demonstration would change the whole political atmosphere of South Africa, White and non-White. We regard our first task as being to encourage and urge and support such a demonstration.

The statement continued with a paragraph giving general support to the Liberal Party and the African National Congress. If

this two-year old statement had been written more recently it would, of course, have been appropriate to have included the Pan Africanist Congress.

But then, as now, we pin our faith to the Liberal Party above other parties. The Liberal Party, ran the statement, reflects, in its total lack of colour bar, the ideal South Africa of the future which must claim the allegiance of all South Africans who love freedom. In the international field we (*i.e.* *Contact*) stand on the side of liberty, and we look forward to the day when a free Africa takes its place as the equal of the other continents in the councils of the world.

We are not against the peoples of the U.S.S.R., in so far as they will allow others to live according to their own lights. We salute them in those fields in which they have surpassed other nations. But in so far as they support a world plan to impose their system on others, we oppose them. The destruction of democracy in Czechoslovakia by the pro Russian party was a cruel act,

and utterly opposed to Co-existence of the two powers. Of the U.S.S.R. it requires sacrifices both of the U.S.S.R. it is a decision not to work for imperialistic increase of "socialist camp" either by quest or by subversion.

R. VITHAL

Bookkeeping, Writing up Sets of Books, Balance Sheets, Income Tax Returns

Contact No. 12 Barkly Arcade, 38 Market Street, Cor. Diagonal & Market Sts, Johannesburg. Phone 33-1684

HAWKERS AND TRADERS

Gent's wrist watches, 17/6 with 15 jewels 25/6, 17 jewels, waterproof, shockproof 34/6, 21 jewels, waterproof, shockproof, 37/6, 25 jewels, waterproof, shockproof, 41/6, Ladies wrist watches 39/6, 25 jewels 49/6. A. I. Agencies, P.O. Box 3980, Cape Town. No Catalogues

SIMPLE STORIES TO UNDERSTAND

RELIGIOUS BOOKS FOR ALL INDIAN SCHOOLS

NOW FOR SALE

The Ramayana for Boys and Girls	2/-, 3/6, 8/6, 12/6
Bhagavadgita	3/6, 9/6, 14/-, 18/6
Upanishads	5/6, 16/-, 30/-
Great Saints of India	3/6
Great Men of India	3/6
Chandrasah	2/0
Story Babu	3/6
Story Jawaharlal Nehru	3/4
Message of Krishna	6/9
Teachings of Shri Ramkrishna	18/6
Sayings of Ramkrishna	14/6
Modern India	1/4
Religion of Home	3/6
Short stories of great personality—	
Fine mixture	3/6
How to Win Friends and Influence People	3/6

Obtainable from:

D. ROOPANAND BROS.

PUBLISHERS AND BOOKSELLERS

Phone 20707. (Est. 1932) P.O. Box 2524.

85 VICTORIA STREET, DURBAN.

DETAILS OF SOME LIBERAL ★ PARTY DETAINEES ★

ABSENT from the Liberal Party National Congress which was held in Cape Town on 27th-30th May were some of its most distinguished members, held as political prisoners.

Mr. Peter Brown, the Party's National Chairman, is thirty-five years of age. He has been National Chairman of the Party since 1958. Of him Alan Paton has said: "He hates injustice neither hotly nor coldly; he just hates it, and neither doctrine nor passion will take him off the course. His determination also has this strange natural quality. It is not fierce, or consuming, or steely. It just stays on this incredibly natural course."

Peter Brown has always enjoyed the fullest trust of his Party. His imprisonment has deepened this trust, and given him a greater place in the hearts of members.

Dr. Hans Meidner is Chairman of the Natal Division of the Liberal Party, and in the year before his arrest had done great work in organizing, especially in the rural areas. Under his able direction, the Party in the Natal interior was beginning to take on new life.

He was born in Germany, from which country he fled before the last war. He lives in Pietermaritzburg, and is a brilliant botanist with the University of Natal.

Mr. Elot Mngadi is the Party Organizer for Northern Natal. He is a little man of enormous energy, and always wears a huge grey homburg. He was a general dealer before coming to work for the Liberal Party. It was he who organized the Ratepayers' Association which has done so much work for the freehold property-owners who have had their land commandeered under the Group Areas Act.

Mr. Frank Bhengu is also from Ladysmith, where he has a store. He was elected to the National Committee of the Liberal Party in February.

Mr. Zephaniah Zuma is an old man of over seventy and has been a member of the Party for years.

Mr. Eric Attwell is a member of the Executive of the Fort Elizabeth branch of the Liberal Party, and a well-known worker

for the underprivileged of the city.

He is Chairman of the Mayor's School Feeding Fund Committee, and was arrested just before it was to launch a major money-raising project. Mr. Attwell is also a member of the Distressed Areas Committee, which runs a canteen and two cèches for the poor of the city.

(His wife, Joan, was arrested on the same day as him, but has since been released. She is a well-known social worker, and is Secretary of the Port Elizabeth Mental Health Society, and had no political affiliations.)

After the arrest of the Attwells, it was found that their telephone had been tapped. A small microphone had been placed inside it so that everything was recorded, even when the phone was not in use.

Dr. Colin Lang was born in Solomon House at the Pretoria Boys' High School, where his father was housemaster, in 1927.

Dr. Colin Lang took his M.B.Ch.B. at the Witwatersrand University, and did post-graduate studies in London for two years. Returned to South Africa in September, 1955. He was deeply disturbed by Fr. Huddleston's "Naught for Your Comfort," which forced him to the realization that the solution to South Africa's misery could be found only in a radically different political policy based on moral principles. Joined the Liberal Party in 1956, and received the defunct Pretoria Branch of the Party the same year. Chairman of the Branch for about a year, when pressure of work made him hand over to Mr. John Brink. Continued as committee member until arrest. Was involved in the Pretoria bus boycott almost immediately after starting the Branch. Liberal Party candidate in the Pretoria East Provincial Election, a Nationalist constituency, in October, 1959, drew an amazing 1448 votes to save his deposit.

Fr. Mark Nye was born in Bramley, Kent, and educated at Merchant Taylors' School and St. John's College, Oxford. Came to South Africa in 1936. He has always done missionary work. He worked first in Kimberley, then went to Pretoria in about

1950 and worked in Lady Selborne until he took over Proes Street Mission in about 1953. He was made Director of Pretoria Native Missions. He is on the executive of the Institute of Race Relations, is chairman of African School Feeding, and vice-chairman of the Joint Council for Europeans and non-Europeans.

Mr. John Lang is the brother of Colin Lang, and went to Rondebosch Boys' High School from which he went straight into the armed forces. He served in the North and became Head Signaller with the South African Navy in the Mediterranean.

After the War he was at the University of Cape Town, and went to Emmanuel College, Cambridge. He is now a partner in a firm of attorneys in Johannesburg.

A staunch Presbyterian, he joined the Liberal Party in 1955, regarding politics as part of his practical Christianity. He has served on the Transvaal Executive of the Party, and is Chairman of the North East Rand Branch.

(From "Contact" June 4, 1960)

Refugees In Basutoland

APPROXIMATELY 11 Black and White A.N.C. and an undetermined number of P.A.C. refugees are waiting in Basutoland. The A.N.C. refugees have formed a committee to represent and co-ordinate their refugee life. Their immediate concerns are: how to get something to eat or a place to stay in (although the Basuto have been very generous and hospitable) how to send and receive letters from friends and relatives without the letters being censored; how to get something good to read. Their other questions are: what is the Union's Security Branch doing to keep a finger on them in Basutoland? Is the Basutoland Special Branch getting information for itself or for the Union's Security Branch?

What are people in Basutoland asking about the refugees? Here are some of the questions. Are they all really communists? Which one? Why? The word "communist," through the abuses of the "Suppression of Communism Act," is fast becoming the greatest compliment a man, White or Black, can receive.

The inscription over the Basutoland entrance Kena ka Khotso (enter in peace) is fast becoming as meaningful in South Africa as was the Statue of Liberty for earlier refugees to America from Europe.

Phone 835 6786

P. O. Box 1549

MASTER BROS.

(PTY) LTD.

WHOLESALE MERCHANTS & DIRECT IMPORTERS

HOUSE FOR KEEN CASH PRICES

33 West Street, JOHANNESBURG.

Cable & Tel Add HARGVAN

Phone 29368

P. Hargovan & Co.
(Pty.) Ltd.

Earthenware Pickle Jars 3 Gallons 12/6 each F.O.R. Durban

Fresh First Grade Green Ginger 1/2 per lb. "

Fresh First Grade Garlic 2/- " " "

Cash with order only.

P. O. BOX 1250.

155/7 Warwick Avenue

DURBAN.

THREE FORCES WHICH CAN BREAK WHITE RULE IN SOUTH AFRICA

THERE remain today, as always in South Africa's recent past, three forces which, alone or in combination, could break white racial rule. One is big business. The others are the Africans themselves and world pressure. Regarding the latter, it is highly significant that considerable publicity was given, at least in the English-language press, which is controlled by non-Nationalist capital, to the recent refusal of West Indian dockers to handle a maize cargo from South Africa. The ship had to sail on to New York, and a dispute as to financial responsibility is still raging. It is widely realised by South African executives that if its incoming and outgoing cargoes were to be declared 'black' by dockers in Britain, the major European ports and along America's East coast, the government could not see the month out.

On the diplomatic front there remains, of course, the remote possibility of United Nations sanctions and, more feasibly, direct action over South West Africa, where the UN could put itself on strong legal ground. And, if it achieved nothing else, Mr Louw's performance during the Commonwealth Prime Ministers' Conference made it crystal clear that the only thing to which his party will respond is power, of one sort or another, directly exercised.

What of the Africans? For them more than anyone else, the emergency has been decisive. It is often forgotten by outsiders that South Africa is not a Czechoslovakia, that Africans have not had rights taken from them by a foreign army of occupation. They do indeed live permanently under such an army, thinly disguised in 'normal' times as a police force. But, unlike the Czechs, the Africans have never had any rights. From the beginning of white settlement they have everywhere except to a very limited degree under the early British regimes, endured at best paternalistic rule and, more recently, helotry. All the resources of succeeding states have been directed to impressing upon Africans that the white man is boss, and, at least until this emergency, the large majority of Africans have accepted that, fundamentally, the white man has a right to be boss.

JAMES FAIRBAIRN *In New Statesman, London*
May 21, 1960

Those who have questioned or rejected this belief are to be found chiefly in the urban areas, where industrialisation combined with pigmentocracy, or rule by colour, has created a proletariat which, in its rightlessness and poverty, almost parodies the direct tenets of early Marxism. It is on this urban third of the Union's 9,500,000 Africans that the now banned African National Congress relied in its active phase, and it has been widely accepted that these Africans, potentially able to bring industry and commerce to a standstill could force change in the country at large. But widespread poverty, legalised industrial repression, and the banning of the few effective African trade unions has hitherto prevented the exercise of their immense potential force. The state, especially since it passed under Nationalist control 12 years ago, has bent its energies to subduing the urban African, to depriving him of stability, of contact with liberal whites, or excess to a humanist education and of the opportunity to organise industrially. Beyond the legal facade, the ultimate sanction of the retaliatory bloodbath has always loomed explicitly large.

Now South Africa has been unique in two particularly significant ways. It has thrown up an African leadership whose political and general sophistication finds no parallel in Southern Africa even today, and this leadership has not led its followers towards African nationalism. Nor has it at any time embraced the idea of violence, either explicitly or implicitly. Instead, the ANC has endorsed multi-racialism and has relied on peaceful extra-parliamentary techniques, which kept within the bounds of even the facade of Nationalist legality. This ANC strategy has been pursued with only a rudimentary organisation, and the leadership too often had to rely on the unpredictable response of the urban African masses. The stay-at-home has become the prime technique, and the stay-at-home relies for success on

the support of the overwhelming majority of poor, unorganised and only semi-literate urban Africans. Then, within the Congress movement, there has in recent years developed a distinct reluctance on the part of the leadership to go to jail. Given the outlook and sophistication of the Congress leadership, in which its radical white allies have an important hand, the long struggle to win legal acquittals in the treason trial is understandable. It has overshadowed all else in the Congress strategy.

This situation has now changed—the twin instruments of this change being the government itself and the Pan African Congress. The technique of struggle which ultimately relies on winning court cases has long been undermined by the nature of the laws which the Nationalists have forced the courts to administer. They have, moreover, recently, admitted publicly that judges have been appointed by them according to the language, English or African, which they speak. And now, with the government's announced intention of transferring control of entry into the legal profession from the law society into its own hands, the complete destruction of what was one of the finest judiciaries in the Commonwealth is nearly complete.

As for the Pan Africanists, there should be no illusions about the small group which goes under this name. The Pan Africanists are anti-white. They are a small group of dangerous men, one of whom at least is a psychopath. Their leader, Robert Sobukwe, differs from his followers in his urbanity and sophistication, but he fully shares his lieutenants' rabid black chauvinism. On the morning of his nation-wide call for self-sacrificial though peaceful anti-pass action, he had to confess himself a disappointed man, as well he might. Only Cape Town and Vereeniging responded to his call, and his proud boasts of action from Johannesburg, his home ground and the country's heart, had

fallen resoundingly flat. Not a single Johannesburg moved that day, not Orlando, where Sobukwe. But all this was not to. The police, with the of Sharpeville, put the Africanists well on the map. In the past, when Africans suffered as a result of a campaign, they have invariably blamed it on their leaders. To my knowledge no one, except the ANC organisation, has blamed the Africanists for Sharpeville. With their simple and their disregard for the responsible calculations of the African National Congress leadership, black nationalism has finally caught fire from across the Limpopo.

To the government, the key event in South Africa's current history is not Sharpeville but the killing, earlier this year, of white and black policemen by the enraged inhabitants of Durban's Cato Manor. White rule can only be maintained in South Africa on one of two conditions. Either Africans must continue to accept, deep down, that the white man has a right to be boss, or the balance between their resentment and their fear of white force must be held unyieldingly in favour of fear. In recent years the resentment has been growing by leaps and bounds, and it has often exploded. But, until Cato Manor, these explosions had always been directed against the symbols of white rule; against administration buildings, schools, churches and beerhalls. The police, with tear-guns and even without tear-guns, remained the contemptuous lords of the Africans. They might be stoned. They were never killed. Not, that is, until Cato Manor, when they were literally butchered and pounded into a gory pulp.

This, for the police and the state which they support, was the moment of truth. There are only 25,000 policemen in South Africa, and of these 13,000 are non-whites. The police witnesses in the Sharpeville inquiry all referred to Cato Manor. The police are, for the first time, frightened, and their only reaction is to shoot. No matter how many experts on peaceful methods of crowd control come from America to lecture them, they will remain ed, and everyone of the

military operations which the government mounts on yet another African township, going in with Saracens and troops, has only one purpose: the balance between African fear and resentment must be hammered back remorselessly on the side of fear.

There can be little doubt that, for the immediate future, the government will succeed. But there is other new factor in the post Sharpeville situation which may render irrelevant not only the government's present actions but also the past strategy of the ANO and the short-lived experiment of the PAC'S passive defiance. At Sharpeville, somebody thought of cutting the telephone cable to the police station. In one of the subsequent stay-at-homes in Johannesburg, somebody damped a massive air compressor down a cutting on to several railway lines, thus preventing tens of thousands of Africans from getting to work. Two Africans were caught trying to set fire to a post office near Johannesburg. And, amongst the haul of domestic choppers, kitchen knives and rusty bits of iron tubing which the police habitually advertise as 'large quantities of dangerous weapons seized in raids', they caught one Durban African in possession of seven sticks of gelignite. In sustained police operations lasting over several weeks, these were the only incidents of their kind, and it might be a mistake to overrate their significance. But no one has ever cut telephone cables before, nor wrecked railway lines during a stay-at-home.

Intimidation has always played some part in past African protest, but the ANO leadership has never officially countenanced it from its followers and it has fought shy of the *tsotsi*, or gangster, element. The Pan Africanists have not such scruples. Now both organisations are banned and their leaders have been incarcerated. There will be no one with whom white liberals can work, and thus, ironically, no direct way of modifying through co-operation and friendship the surging black resentment against white rule. Should there be continued, if sporadic, attempts at mass African action, more blood will follow. The government can hold down mass protest. But the *tsotsies* remain. By banning all African political organisations, the Nationalists are creating the very situation which they must fear most—the rise of black terror groups, working in the anonymity of the skin colour and the warrens of their unpoliced townships. To such groups, mass action would

(Continued in next column)

Customs Haul At Airport

(“Indian Opinion” India Service)

NEW DELHI, The Customs authorities at the Santa Cruz airport are on the track of an international syndicate of smugglers operating between India and the countries of South East Asia.

In this connection, they are interrogating Abdul Kadar, a passenger who arrived in Bombay from Singapore by an Air India International plane on Friday, May 20.

He is believed to have brought with him two suitcases, weighing about 220 lbs and containing contraband articles valued at Rs. 10,000 in Singapore. A search of the suitcase disclosed pearls and synthetic stones in large quantities, watch straps, textiles and curios.

The syndicate is understood to have agents in Madras, Delhi and Calcutta. Abdul Kader is understood to be employed as a lorry driver in Singapore. He was returning home to Madras, he is stated to have been approached by a member of the syndicate in Singapore and urged to take with him two suitcases to be delivered in Bombay in return for a free passage home and a cash reward of Rs. 500.

He was also given a code word which he was to exchange with a man at Santa Cruz airport on the production of a telegram. He was then to hand over the suitcases and collect his cash reward.

Long-Term Solution Of Dacoit Problem

(“Indian Opinion” India Service)

AFTER a fortnight's tour of Uttar Pradesh—Madhya Pradesh border, Acharya Vinoba Bhave embarked on the task of finding a long-term solution to the dacoit problem. With this in view the Acharya advised members of the Government sponsored village defence societies to join his peace brigade. This was his first pronouncement on his arrival at Bhind.

(Continued from previous column)

be irrelevant. If African nationalism should get a hold on the gangsters of the black townships—utterly ruthless and often intelligent men who use pistols as their daily tools—or if with all open organisation barred to them, the disciples of African nationalism should deliberately turn to the *tsotsies'* methods, more than telephone cables would be cut in South Africa.

Discourse On Prayer

(Continued from page 180)

Abraham came here in search of truth and for insistence on truth professed to believe in the efficacy of prayer, but had never up to now made it a matter of vital concern. We did not bestow on it the care that we did on other matters. I awoke from my slumbers one day and realized that I had been woefully negligent of my duty in the matter. I have therefore suggested measures of stern discipline and far from being any the worse, I hope we are the better for it. For it is so obvious. Take care of the vital thing and other things will take care of themselves. Rectify one angle of a square, and the other angles will be automatically right.

Begin therefore your day with prayer, and make it so soulful that it may remain with you until the evening. Close the day with prayer so that you may have a peaceful night free from dreams and nightmares. Do not worry about the form of prayer. Let it be any form, it should be such as can put us into communion with the divine. Only, whatever be the form, let not the spirit wander while the words of prayer run on out of your

month

If what I have said has gone home to you, you will not be at peace until you have compelled your hostel superintendents to interest themselves in your prayer and to make it obligatory. Restraint self-imposed is no compulsion. A man, who chooses the path of freedom from restraint, i.e. self-indulgence, will be a bondslave of passions, whilst the man who binds himself to rules and restraints releases himself. All things in the universe, including the sun and the moon and the stars, obey certain laws. Without the restraining influence of these laws the world would not go on for a single moment. You, whose mission in life is service of your fellowmen, will go to pieces if you do not impose on yourselves some sort of discipline, and prayer is a necessary spiritual discipline. It is discipline and restraint that separates us from the brute. If we will be men walking with our heads erect and not walking on all fours, let us understand and put ourselves under voluntary discipline and restraint.

—Young India, 23-1-'30

HERE'S EXCITING NEWS!

For our esteemed Gujarathi lady customers and Friends

Especially imported by us direct from India. 100% cotton and genuine voile 6 yard sarrees for the modern lady who will have nothing under 6 yards AND ONLY THE BEST.

And what more do you want:

As direct Importers and Wholesale Merchants we offer direct to public at wholesale prices and you save the Middlemans' profit

Sorry no Traders and no discounts for re-sale

PERSONAL SHOPPERS ONLY.

A. K. HOOSEN & SONS,
DIRECT IMPORTERS & WHOLESALE MERCHANTS
116 Queen St., (P.O. Box 2168), Durban

RECORDS NOW CHEAPER

ORDER NOW AT REDUCED RATES

AMAR DEEP 7/6 Each KALAYANA PARISU
GAIDI '911 Plus 3d Tax BAAP BETE

HINDI: Kanhaya, Munster, Anari, Madhumati, Do Behen, Flying Rance, Doctor 'Z', Do Ustad QUWALI: Ismail Azad, Yusuf Azad, Talat Mahmood. TAMIL: Pathi Bakhti, Anbu Engay

Make your selection of any single records from any sets

MAIL ORDER MUST ACCOMPANY 4/- DEPOSIT
—CASH ON DELIVERY—

DURBAN WELCOME DISTRIBUTORS,

Specialists in Tamil, Telugu, Quwali & Hindi Records
2 Ajmeri Arcade (off 141a Grey St. & 50 Cathedral Road)
P.O. Box 1574 DURBAN Phone 67882

fifty years ago...

June 1910

AN ACT OF MEANNESS

(*"The Indian Opinion"* June 11th, 1910)

MR D. KOILPILLAI who, we believe, is connected with the Sydenham Indian Training College for teachers, writes to the Durban morning paper as follows.—

"Judging from what happened on the birthday of the Union an unbiased mind will certainly be quite thunderstruck at the deplorable selfishness that pervaded the celebrations of the whole day. It was altogether inconsistent with the spirit of Union that the coloured section of the population should be excluded from participating in any of the sports arranged for the day—yes, even from witnessing such sports. Besides being an act of selfishness, it was extremely unjust that a powerful section of the population should have entertainments all to themselves at the expense of the helpless races who are required to pay rates, etc., just as much as any others.

It is again an act of ingratitude on the part of the dominant race towards the Indian and other coloured races who have contributed their share of work, however humble it may be, towards the development of the resources of South Africa in general and Natal in particular. It was ingratitude in its worst form, more venomous than adder's poison, that stung the ear of every coloured man who was debarred from having any part in the celebration of a day which marked the greatest epoch in the history of South Africa and Natal, for whose welfare and progress he has laboured for more than 50 years in the past. Finally, it was not at all straightforward on the part of the authorities responsible for such restrictive measure not to have promulgated a timely notice to the public concerned about their intention to exclude the coloured races. Had this been done, it would have saved the coloured people from the indignity to which several of them were

exposed when they were ordered by a constable to "stop" at the entrance to the public playground and "clear away", and would give them an opportunity to ventilate their grievance and lay their protest against such differential treatment before the proper authorities, with a view to obtaining redress before it was too late.

The coloured races do not for a moment claim social equality, since it is almost invariably admitted both by the coloured and white races that such an equality is pregnant with evils most detrimental to the moral and intellectual progress of mankind. They do not advance any claim to political equality, but they do claim a treatment that will be kind, unselfish, just and tender—a treatment that will take into consideration the facts that they do form an integral part of the population of South Africa, and that they have done their part to the best of their abilities to bring this sub continent to the stage at which we find it today, a treatment that will recognise what is best in them, and encourage them to make up what is lacking in them. It sounds almost paradoxical to say that the Union Day celebrations were such as to engender feelings of distrust, disunion, and ill-feeling between the white and coloured races, thus making it more difficult for the latter to be loyal towards the former.

In conclusion, I trust that the spirit of narrow-mindedness and selfishness exhibited by the dominant race towards the weak and helpless race on the most auspicious day in South Africa will not be pursued in any measure by the statesmen, but, on the other hand, a spirit of justice, sympathy, and tender-heartedness will mark all their dealings with those who are committed to their care.

Special Offer: India-Made

(SHIPMENT JUST ARRIVED)

WHOLESALE TRADE PRICES

THREE ROSES, 3 tolas	37/6
(Available in Thin/Thick Stocks)	
GATEWAY OF INDIA 3 Tolas	45/-
" " " 6 "	90/-
CHAMELI 2 "	18/-
" 1 "	9/-
SUGANDH RANI 5 "	33/-
" 2 1/2 "	18/-
" 1 "	8/-
" 1/2 "	4/-
LATAMANGESHKAR 1/2 "	4/-
GHANDAN DHOOP 3/ Box of 16 Stocks	

CASH WITH ORDER — PRICES FOR DU

We have also received Genuine Basmati Rice 1/- per lb (Minimum Order 100lb)

We are Stockists of all kinds of Indian Dholls, Spices and Condiments, Betelnuts, Almonds, Tamarind, Whole Coconuts and All kinds of Imported Rice.

SPECIAL PRICES TO THE TRADE

Please write for our price list:

K. HARIBHAI & SONS (PTY.) LTD.

Direct Importers: Wholesale & Retail Merchants
81 Victoria Street,—P.O. Box 2156—Durban.
Telegraphic Add.: "BHAISON5"

B-I Sailings Between East African Ports Karachi And Bom



S.S. Karanja due 29th June. Sails 4th July 1960

PASSAGE FARE TO KARACHI OR

First Class	single	without	food	£92-0-0
Second "	"	"	"	£60-15-0
Third "	"	"	"	£31-10-0
		Ordinary		Special
Non-Vegetarian		£5-5-0		£10-18-0
Vegetarian		£4-17-0		£10-10-0

For further particulars apply to—

Shaik Himed & Sons (Pty.) Ltd.

390 Pine Street,
Telephone 20422, Tel. Add.

Printed and published by Mrs. Sushila Gandhi at the International Press, Phoenix. Address: INDIAN OPINION, Private Bag.

ઈન્ડિયન

ઓપિનિયન

મહાત્મા ગાંધીજીના હસ્તે અને ૧૯૦૩માં સ્થપાયું.

ભૂતપૂર્વ તંત્રી સ્વ. મણીલાલ ગાંધી

પુસ્તક ૫૮ સુ—અંક ૨૩

તા. ૧૦ જુન, ૧૯૬૦.

છુટક નકલ પે. ૪

★

“જોની શુદ્ધિ રિધર યદ છે,
નેતો મોહ નાથ પામ્યો છે,
ને બલને ભણે છે અને બલમાં
પરાયણ થઈને રહે છે, તે પ્રિય
પામી સૂખ માનતો નથી, અપ્રિય
પામી દુઃખ માનતો નથી.”

—પદ્માવર્ય.

વ્યાપારી બહિષ્કારથી આર્થિક પાયમાલી

**ગુજરાતમાં શરૂ થશે
ચાર નવાં સમાજ
કલ્યાણ ઘટકો**

અમદાવાદ: બહુતા આ કાર્યકર શ્રી પુષ્પાબેન મહેતાના અધ્યક્ષપદે નીમણેલી ગુજરાત સમાજ કલ્યાણ બોર્ડની સલાહકાર બોર્ડ તેની કામગીરી ની શરૂઆત કરી દીધી છે. સુખથી ગુજરાતને ફાળે આવેલા કર્મચારીઓ ગોઠવાઈ ગયા છે અને પ્રુટતી ભગ્યા આ પુરવા મારેની તકવારી ચાલી રહી છે.

ગુજરાત સમાજ કલ્યાણ સલાહકાર બોર્ડ તરફથી ગુજરાતમાં ચાર નવાં સમાજ કલ્યાણ યોજના ઘટકો શરૂ કરવાની મંજૂરી આપવામાં આવી છે. આમાં આજીવન, ધોરાજી, મહુવા અને ગાંધી વિસ્તારને સમાવેશ થાય છે. એક વિસ્તાર પાછળ લગભગ ૩૦ હજાર રૂપિયા ખર્ચશે. એટલે એકંદરે ખર્ચ સવા લાખ રૂપિયા થશે. ઘટક શરૂ કરવા અંગે પ્રાથમિક તકવારીઓ ચાલી રહી છે. એ એક માસમાં કામ શરૂ થશે એમ જણાય છે.

સમાજ કલ્યાણ સલાહકાર બોર્ડ તરફથી ગુજરાતની નાની મોટી તબક્કાને નેટલી મંર્યાએને દર વર્ષે માન્ટ આપવામાં આવે છે. નવા વર્ષની ૧૯૬૦-૬૧ની માન્ટ નેતો એકંદરે આઠકોડી ૮૦ હજાર રૂપિયા ઉપરાંત થાય છે. તેને મંજૂરી આપવામાં આવી હોવાનું જણવા મળે છે.

નીરામાંથી ખાંડ

રાષ્ટ્રપતિ ડો. રાજેન્દ્રપ્રસાદ અધિલ આરત તાડગેળ કાર્યકર પરિષદનું ઉદ્ઘાટન કરનાર છે ત્યારે તેમને નીરામાંથી ખાંડની ખાડથી તોળવામાં આવનાર છે અને એ ખાંડ સા આવેલા ડેલીઓ તે વહેંચવામાં આવનાર છે. આ પરિષદ કાનપુરમાં મળનાર છે.

વૃદ્ધન વ્યવહાર ખાતાના પ્રધાન મી. બી. ને. રકુમને દક્ષિણ આફ્રિકાની આર્થિક પરિસ્થિતિને ઉલ્લેખ કરતા કહ્યું કે દક્ષિણ આફ્રિકાનું બાલિ કટોકટીની આરે આવી ઉભું છે. વધુમાં તેમણે ઉમેર્યું “દક્ષિણ આફ્રિકા છેલ્લા પચાસ વર્ષમાં આ પહેલીવાર આવી પરિસ્થિતિને પહોંચ્યું છે. વિશ્વનાં બધા દેશો આપણી ટીકા કરી રહ્યાં છે. આને આપણે એકલા જાણીએ. અને બહારની દુનિયા માનણી કરી રહી છે કે રંગબેદ ન હોવો જોઈએ, અને સમાનતા હોવી જોઈએ.

“નાની વળતરની માગણી થતી નથી, આફ્રિકાને માટે વધુ પમારની માંગણી થતી નથી, અને આ ઉપરાંત તેઓ પરવાનાના કાપલામાં કંઈ પશુ છુટકાટ માંમતા નથી. પરંતુ તેઓ ખીન ગોરા માટે મંપૂર્ણ-સમાનતા માંગે છે. એ ને આપણે આપી દેએ તે આપણા ગોરાઓનું આવી બનશે”

મી. રકુમને કહ્યું “વિશ્વના દરેક દેશમાં દક્ષિણ આફ્રિકા સામે બહિષ્કાર નો મોરચો મંડાય રહ્યો છે. એની અસર આપણા ઉપર યદ રહી છે.” ટ્રાન્સકાંટે દક્ષિણ આફ્રિકાના માલથી બરેલા વહાણ, પોતાના બંદરેથી પાણુ કાઢ્યું તેનો પશુ ઉલ્લેખ રકુમને કર્યો હતો.

મી રકુમને વધુમાં ઉમેર્યું, “એ બહિષ્કારની આ મળ વળ એસ પકડે તો દક્ષિણ આફ્રિકા આર્થિક રીતે મુશ્કેલીમાં મૂકાઈ જશે. આપણે કમર કસીને કામ કરવું પડશે અને દરેક પેનીની કિંમત પશુ આપણે સમજા લેવી પડશે. ખીલ છે સાત મહિના પછી આપણો આર્થિક પ્રશ્ન ઠેરો રહેશે તે કહી શકાય એમ નથી અને શુ થશે એ પશુ કહેવાય એમ નથી. આ બહિષ્કાર, આપણી આર્થિક પરિસ્થિતિ ઉપર હયાતની નેમ પડી કમરલાણ વાલે કે કમ એ કંઈ કહી શકાય એમ નથી”

ફેરલ કનસ્ટેટીવ કાઉન્સીલ એક રહે રટાક એ સોસીએશન સમક્ષ જોસતા મી રકુમને ઉપરના શબ્દો ઉત્તરમાં હતા.

બ્યારે ખીલ દેશો વ્યાપારી બહિષ્કાર ની વાતો કરતા હતા, ત્યારે યુનીયનના અમુક પ્રધાનો હસીને કહેવા લાગ્યા હતા કે બહિષ્કાર એ એ ધારી તલવાર છે. તે વખતે એ લોકો બહિષ્કારને

હસી કાઢ્યો હતો. પરંતુ આને એમના ટાંટીયા થરથર કુળે છે. સરકાર પ્રુખળ ચિંતામાં પડી છે. અને હવે એનાથી બહિષ્કાર તરફ બેદરકાર બની બેસી રહી શકશે નહિ

વ્યાપારી મંડળ અને ઔદ્યોગિક મંડળ પશુ હવે ચિંતામાં પડી સરકાર ની સામે રોષ બતાવે છે. પહેલાં અમેરીકાના કરોડાધીપતિ મી જેમલ-હાર્ટે સરકારને ચેતવણી આપી, ત્યાર પછી મી. જોપનહાઇમરે ઉભરો કાલ્યો. કોઈ પશુ દેશ હવે દક્ષિણ આફ્રિકાને ટૂંકી ધોરવા તૈયાર નથી. કારણકે સરકારની રંબદેવની નીતિ, અને તાલેતરના બનેલા બનાવો. સરકાર પોતાની નીતિ બદલે નહિ ત્યાં સુધી આ દેશમાં પરદેશી ટૂંકી આવશે નહિ અને પરીણામે ઔદ્યોગિક અને વ્યાપારી પાયમાલીને રસ્તે દક્ષિણ આફ્રિકા કુચ માડશે

યુ. ગાંધીજીના પત્રોની શોધ

માધી સ્મારક નિધિએ અસાર સુધી મા માધીજીએ લખેલા દેશપરદેશમાંથી ૫૬૦૦ પત્રો એકઠા કર્યા છે. એમ નિધિના પ્રમુખ શ્રી દિવાકર જણાવે છે. ગાંધીજીના અસલ પત્રો હજુ નેમની પાસે હોય તેમને એ પત્રો નિધિને આપવાની વિનંતિ કરવામાં આવી છે. નેમને અસલ પ્રત પાછી જોઈતી હોય તો તેમને તે પત્રોની ફોટો નકલ કરીને મૂળ નકલ પાછી મોકલવામાં આવશે. ગાંધીજીની જીવનકથા લખનાર ને આ ઉપયોગી થશે તેથી આની મામણી કરવામાં આવે છે.

અમદાવાદથી કંડલા સુધી ધોરી માર્ગ
(ધ. ઓ. હીંઈ સર્વિસ)

કુંડલા બદરને વેપાર અને સમવડત વધારવા માટે યુનીયનના વાહન અને વ્યવહાર ખાતાના પ્રધાન મંડળ નવા પમલા બરી રહી છે. મૂખ્ય પમલું એ છે કે કંડલા અને અમદાવાદ જોડાઈ તે માટે કંડલા અને અમદાવાદ વચ્ચે નવો ધોરી માર્ગ બાધવાની યોજના, આ યોજનાની શરૂઆત યદ મધ છે. તે ઉપરાંત આ બંને રોડોનો વચ્ચે બ્રાડ ગેજ રેલ્વે લાઈન નાખવાની યોજના પશુ વિચારાય રહી છે.

નવા ગુજરાત રાજ્યની સ્થાપના થવાથી, કંડલાના વિકાસથી રાજ્યની આર્થિક પરિસ્થિતિ બહુ સુધરશે

અમદાવાદ-કંડલા ધોરી માર્ગને ખર્ચ આશરે ૫૫ કરોડ રૂપિયા થશે. તે ઉપરાંત કંડલાને ગુજરાતના પાટનમર સાથે પશુ આ માર્ગ જોડશે હાલમાં કંડલા બદરને મીટર-ગેજ રેલ્વે લાઈન જોડે છે વ્યવહારને માટે આ પુરતું નથી.

આ ધોરી માર્ગની શુદ્ધી શુદ્ધી થાખા સંપૂર્ણ થઈ મધ છે

તેલ! હવે સોનું!

ઉત્તર ગુજરાતના ઉગ્રા પાસેના એક મામે જમીનમાં જોડકામ કરતા સોનું નીકળવાના ચિન્હો જણાતા ગુરતર શાસ્ત્રીએની એક ડુકડી આવી પહોંચી છે અને જમીન ના નમુના લઈ તેની તપાસ માટે પ્રયોગશાળામાં મોકલી આપવામાં આભ્યા છે તેલ નિષ્ણાતો પશુ આ મામથી ચાર માહલ દુર આવેલા પળી મામે આભ્યા છે અને જમીનમાં તેલ છે કે નહીં તેની સર્વે કરનાર છે.

“ઇન્ડિયન ઓપિનિયન”

શુક્રવાર તા. ૧૦ જુન, ૧૯૬૦.

પુ. ગાંધીજીની નીતિ અને પદ્ધતિ

શ્રી સ્થાનિક વહિવટ અને ગોરી સત્તાથી સ્વતંત્રતા મેળવવા મથતો આફ્રિકા ખંડ હવે પૂ મહાત્મા ગાંધીજીના રાજકીય તત્વજ્ઞાન અને પદ્ધતિ તરફ વલણ લઈ રહ્યું છે. આફ્રિકાની સુકિત માટે એકજ ભાગ છે અને તે ગાંધીજીની નીતિ ભાગ છે, એમ જુદી જુદી વખતે આફ્રિકાના નેતાઓએ કહ્યું છે. કારણ કે આ શીકાના પહેલાં ચાર હાયકામાં હિંદનો સંબંધ પ્રીટન સાથે જેવો હતો તેવો જ આ છેલ્લા હાયકાથી આફ્રિકાની સ્થિતિ છે.

છેલ્લાં થેડા વર્ષોથી દક્ષિણ આફ્રિકાના ઇતિહાસનો ક્રમ દેખાડે છે કે બીન-ગોરી પ્રભુ; અને જે ગોરાઓ એમ માને છે કે સ્વતંત્રતા અને પ્રજાસત્તાક રાજ્ય ગોરા અને બીન-ગોરા માટે સમાન દ્રષ્ટિવાળું હોવું જોઈએ, તે હવે વધારે ને વધારે એમ માનતાં થયા છે કે ગાંધીજીની પદ્ધતિથીજ દક્ષિણ આફ્રિકાને સુકિત મળશે મના થયેલી એ. એન સી. એ ખુલ્લી રીતે જાહેર કયું છે કે તે ગાંધીજીની પદ્ધતિને અનુસરનાર છે, અને ગી એલબર્ટ લુથુલીએ પોતે બાવથી ગાંધીજીના સિદ્ધાંતને ટેકા આપ્યો હતો. શાપ્તીક અને ન્યાયા ના બનાવો પછી કેદ પકડાયેલા પી. એ. સી ના નેતાઓએ ગાંધીજીના સિદ્ધાંતોને અનુસરી શબ્દો ઉચ્ચાર્યાં હતા. બીન-ગોરી પ્રભુ માટે ચળવળ કરતી વખતે લુનકાળમાં સીધી રીતે જ વખત ગાંધીજીની પદ્ધતિને ઉપયોગ થયો હતો. ૧૦૪૬મા દક્ષિણ આફ્રિકાની હિંદી કોંગ્રેસે સત્યાગ્રહનો મોરચો માડયો હતો. તે નિષ્ફળ ગયું કારણ કે કોઈ પણ નેતાએ ગાંધીજીની પદ્ધતિને અભ્યાસ કર્યો ન હતો. ૧૯૫૨માં અનાદરની લડતનો મોરચો મડાયો. જાણી જોઈને કાયદા-ભંગ કરવા માટે સરકારે સખત સળ કરમાયેલી હોવાથી તે પણ વિખેરાઈ ગઈ.

દેશની આજની પરિસ્થિતિ અને લાગણી ભેતા એ ચોખ્ખું જણાય છે કે કાળા માનવોની સુકિતનો ભાગ કેવળ ગાંધીજીની નીતિ છે. આ માટે મનુષ્ય તરીકે ગાંધીજી, યુલ્સફી તરીકે ગાંધીજી અને તેમના બધા લેખોને અભ્યાસ થવો જોઈએ. ગાંધીજીની પદ્ધતિને બીન-ગોરાના નેતાઓ પસંદ કરે, તો પછી ગાંધીવાદનો પૂરો અભ્યાસ થવો જોઈએ. આ દેશમાં તેમની લડતના ઇતિહાસનો અભ્યાસ બારીકાઈથી થવો જોઈએ. ત્યાર પછી હિંદની દરેક લડતનો અભ્યાસ થવો જોઈએ, જેથી અહીંના નેતાઓ અને અનુયાયીઓ બરાબર સમજી શકે કે શું સંડોવાયું છે.

ગાંધીજી કેવળ રાજનીતિનિપુણ જ ન હતા, પરંતુ તેઓ ધાર્મિક અને સમાજ-સુધારક પણ હતાં. ધર્મ, નૈસર્ગિક ઉપચાર, રાજકીય, સામાજિક-સંસ્થાઓ, કેળવણી અને બીજા ઘણાં વિષયો ઉપર તેમણે વિસ્તૃત રીતે સમજાવવાને લેખો લખ્યાં છે. તેઓ પોતાની પાછળ જીવન વૃતાત કે સમય આત્મકથા મૂકી ગયા નથી; પરંતુ તેઓ જુદા જુદા વિષયો ઉપરનાં ઘણાં ગ્રંથો જરૂરી મૂકી ગયા છે. અમારી એવી ભલામણ છે કે જેઓ ગાંધીજીની પદ્ધતિ અખત્યાર કરવા માગતા હોય, તેઓએ જુદી જુદી જગ્યાએ મડળી રચાવી, વગેરે ખોલવા જોઈએ, જેથી ગાંધીવાદનો અભ્યાસ થાય અને ગાંધીજીએ કયું તેમ તેઓએ યુવાન ભગ સામે પ્રવચન કરવું જોઈએ. ગાંધીજીએ યુવાન હિંદની સામે પ્રવચન કયું હતું. ગાંધીવાદનો બરાબર અભ્યાસ ન થવાથી આપણે તેમનાવાક્યો દારી જઈશું અને આપણી તાકાત અને યકિત વિખેરાઈ જશે.

અસ્પૃશ્યતા અને નીત્રોના હકો



તા. ૨૪-૬-૬૦ના ‘ટાઇમ્સ ઓફ ઇન્ડિયા’માં એક ચર્ચા પત્રીએ ઉપર જણાવેલી બાબત વિશે એક ચર્ચાપત્ર લખ્યું છે. અમેરીકાથી પ્રવાસે આવેલાં એક સનારીને એમના એક બ્યાખ્યાન વખતે પ્રશ્ન પુછ્યો “તમારા અમેરીકા મા નીત્રોના હક વિશે તમારે શું કહેવાતું છે?” બ્યાખ્યાતા બાંધને ખોટું લાગ્યું. અને તેમણે ટાણે માર્યો કે તમારા દેશમાં અસ્પૃશ્ય મણાતા હરિજનોનું શું? આ પ્રશ્ન પુછનાર અને તેનો ઉત્તર વાળનાર એ બંનેમાં અમને વિવેકની થોડી ખામી જણાય છે

પરદેશથી આપણા દેશમાં મુસાફરો આવે તેમની પ્રત્યે અમુક વિવેક અને સહકૃપતાભરી વર્તણૂક જરૂરી હોવી જોઈએ. અમેરીકામાં નીત્રોના હકના પ્રશ્ન પરત્વે હજી ઘણો મત ભેદ છે અને એ પ્રબળે માન તેમના ચામડીના રંગને કારણે અનેક પ્રકારના અન્યાયો થઈ રહ્યા છે એ હકીકત છે. પરંતુ અમેરીકાથી જે પ્રવાસીઓ હિંદમાં આવે છે તેમના ઘણા મોટા ભાગના ગેરીની અને કાંઈક સિખવાની, જણવાની અને કુટુંબલની વૃત્તિથી આવે છે કાંઈ પ્રવાસી હિંદમાં પ્રચલિત અસ્પૃશ્યતાની બાવના વિશે ટીકા કરે ત્યારે એમના દેશમાં પ્રવર્તતી નીત્રો પ્રત્યેની વર્તણૂક વિશે ટાણે મારવામાં આવે એ સમજી શકાય તેવું છે. પરંતુ તેમને યરમાવવા કે તેમના દેશમાં પણ પ્રવર્તતા અમુક અન્યાયોનું બાન કરાવી તેમને નીચું જોવાવવાનો પ્રયત્ન કરવા માટે વિના પ્રયોજન અને અપ્રસ્તુત હેતુના છતાં નીત્રો વિશે પ્રશ્ન પુછવો એ સખતાની રીત નથી એવું અમારું માનવું છે

હકીકતમાં હિંદના હરિજનોનો અને અમેરીકાના નીત્રોનો તેમજ આફ્રિકાના અસહ આફ્રિકન વતનીઓના પ્રશ્નો એક સરખા નથી. એમાં મહત્વના ભેદ રહેલા છે

બારતમાં હરિજનોને હવે કાયદાથી બીજા બધા નામરિકા જેવા અને જેટલા જ હક મળ્યા છે. તે ઉપરાંત તેમને જેટલાક વિશેષ હકો અને સમવડો પણ આપવામાં આવી છે. બારતના એક રાજ્યના પંત પ્રધાન તરીકે પણ હરિજન નિમાયા છે. ડેન્ડ સરકારમાં અને પ્રાન્તોમાં પ્રધાનો તથા ધારાસભ્યો તરીકે હરિજનો કામ કરે છે. અમેરીકાના નીત્રોને આખાંતું કાંઈ મળ્યું નથી તેમને મતાધિકાર પણ હજી મળ્યો નથી જેટલાક પ્રાન્તોની યાજા પાઠશાળાઓમાં તેમને પ્રવેશ

કરવા દેવામાં આવતો નથી તેમના અલગ વસવાટ હોય છે. તેમને માટે યીપેટરો, દેવળો, રેલ્વે ટ્રેનોના ડબ્બા વગેરે અલગ હોય છે. તેમને નાના નાના યુના માટે અતિ ઊંચા શિક્ષાઓ કરવામાં આવે છે. તેમ છતાં, હરિજનોને બીજા નામરિકા જેવા સર્વ હકો મળ્યા છતાં તેઓ હજી ઘણે ભાગે અસ્પૃશ્ય જણાય છે. અમેરીકા મા નીત્રો અસ્પૃશ્ય મણાતો નથી હરિજનો અસ્પૃશ્ય મણાવાના કારણે આપણા દેશમાં તેમના અલગ વસવાટ હોય છે.

અસ્પૃશ્યતાની બાવના, હરિજનોને સર્વ સામાન્ય હકો આપ્યા છતાં, તેમનું સ્વમાન હજીનારી અને અમાનુષી, અતિશય નિંદ અને માનવતા વિહીન મણાય તેવી છે. આ મોટો તકાવત છે, હક કરતાં પણ માનવી પ્રત્યેની વર્તણૂક એ વિધારે મહત્વનું મણાવું જોઈએ.

આફ્રિકાના અસહ વતનીઓની પ્રત્યે જે જુલમ અને અન્યાયી વર્તન ચલાવવામાં આવે છે તે કેવળ એમની ચામડીના રંગને કારણે જ છે. આફ્રિકાને પ્રત્યેના જુલમી વર્તનમાં અમાનુષી વૃત્તિ ઉપરાંત હકહકતો અન્યાય છે કારણકે એ દેશના મૂળ વતનીઓ અને માલીકની ભુમી અન્યાયથી પચાવી પાડીને તેમની પ્રત્યે તિરસ્કાર યુક્ત વર્તન ચલાવવામાં આવે છે. યાન શિક્ષણ, ભુદિ અને બળ ગોરી પ્રબળમાં વિશેષ હોવાને કારણે તેઓ થોડી સંખ્યામાં હોવા છતાં આ મોટા સમૂહના મૂળ વતનીઓ ઉપર સરસાઇ બોમ્બે છે અને તેમની પ્રત્યે અત્યંત અમાનુષી વર્તન ચલાવી રહ્યા છે. તેમ છતાં ત્યાં પણ અસ્પૃશ્યતાની બાવના નથી.

આ રીતે આ ત્રણ પ્રસ્નો અલગ છે પરંતુ કાંઈ કાંઈ નો હોય કાઠી શકે તેમ નથી કારણ કે બધાજ “કામના ધરમાં રહે છે.”

—ગ. ‘જ્યોતિષ્ક’માંથી.

રાહત ફંડ

ઈસ્ટલંડનની ડેલ્લીક બહેનોએ તા. ૩૧-૫-૬૦ના દિને અપવાસ કરી સ્થાનિક હકુ મહિરમાં એમાં ઘણ ઇશ્વરની પ્રાર્થના યજ્ઞરી હતી. અને રાહત ફંડ માટે ધૈ. ૪-૧૦-૬૦ મોકલી આપ્યા હતા.

જીવનનાં ઝરણાં

શ્રી રાવજીભાઈ અણ્ણિભાઈ પટેલ

કીમતી સમૃદ્ધિ

દક્ષિણ આફ્રિકામાં શીનીક્સમાં એક દિવસ હું બાપુજી પાસે બેઠો હતો તેવામાં અમારા એક સહકાર્યકર્તા મી વેરટ આવ્યા. તેમના હાથમાં ખાર અધોળ વળનનો લાઘવોળ ટમેટો હતો તે તેમણે બાપુજીને આપ્યો. બાપુજીએ હાથમાં લઇને તોળ્યો અને જોઈયા, "સુંદર ફળ છે. તમારા ખાત્રમાં જ પાકવું હશે?"

"હાજી, મેં તેના ઊડને નવી જાતનું ખાતર આપ્યું અને તે ખાતરના બળે આડું ફળ મળ્યું." શ્રી. વેરટે કહ્યું.

"કયું ખાતર આપ્યું?" બાપુજી એ પુછ્યું. "બેટનું ખાતર," શ્રી. વેરટે જવાબ આપ્યો. બાપુજીએ મારા તરફ જોઈને મને કહ્યું: "જેમું? તે તો આપણી કીમતી સમૃદ્ધિ છે આપણને હજી તેનો યોગ્ય ઉપયોગ કરતાં નથી આવડતો તેના યોગ્ય ઉપયોગની આ પછળને માહિતી પણ નથી. તમે તેમાં જરા વધારે ધ્યાન આપો."

"બાપુજી, તે ખાતરે કયાં કયાં વાવેતરને માફક આવે છે તેની મને હજી ખબર નથી પડી. ડેટલીક વખત તે ખાતર નાખવાથી ધર બળી જાય છે એટલે તેનો ઉપયોગ કરતા પછી હું ડરું છું" મેં કહ્યું.

શ્રી વેરટે પોતાનો અનુભવ જણાવ્યો. તેમણે કહ્યું કે, બેટના ખાતર વાળા ક્યારામાં પ્રથમ તો ટમેટાં અને વેનિયુનું ધર રોપવું જોઈએ ખીલું ધર રોપવું હોય તો તે ધર બળી જાય તેમાં રહેલું તરવ ખીલું જાતનું ધર નહીં છારી શકે એટલે પ્રથમ આ બે જાતનું રોપણ કરવું. પછી તેનો પાક ઉતર્યો પછી તે જ જમીનમાં નવું

ખાતર નાખ્યા સિવાય ખીલું જાતનું રોપણ કરવું. આ ટમેટો પહેલી વખત ના રોપણનું ફળ છે."

શ્રી વેરટની સૂચનાનો અમલ મને પ્રસંગ મળતો ત્યારે હું કરતો હતો. તેવો પ્રસંગ મને વિસાપુર જતમાં મળ્યો. એક દિવસ હું ઓશીસમાં ઉભો હતો સુપરિન્ટેન્ડેન્ટની પાછળની બારી ખુલ્લી હતી. તે બાજુથી બહાર આવ્યા. મેં પુછ્યું, 'આવી બહારે કયા થી આવે છે?'

તેમણે કહ્યું, 'બારી જાન બહારી રહી મધ છે. પણ શું કરવું? બે હજાર માણસોનો મળ. કોઈ દિવસ એણું ઢાકવું હોય તો મંખાઈ ઉઠે છે ખીયારા ડેડાને પણ શું કરું?'

મેં કહ્યું. 'પણ જેમ સાબરમતી કે નાચિકમાં તેને ખાતર તરીકે વાપરે છે તેમ તમે અહીં વાપરો તો?'

તે જોઈયા: 'પણ તે પાકી જેલો હોવાથી મળનું ખાતર બનાવવાની બધી વ્યવસ્થા થઈ શકે છે. અહીં તેવી કાંઈ વ્યવસ્થા પણ નથી.'

મેં કહ્યું: 'પણ તેમાં પાકી જેલની વ્યવસ્થાની થી જરૂર? આપણે પણ તેમ કરી શકીએ?'

સુપરિન્ટેન્ડેન્ટે આગ્રતાથી પુછ્યું: 'થી રીતે? કોણ કરે? તેનો કોઈ માહિતગાર આપણી પાસે નથી.'

મેં કહ્યું. 'હું તેની રીત જાણું છું અને તમે પુરી સમજણ આપો તો હું તે વ્યવસ્થા કરી આપું!'

શ્રી. ક્વીન ચોકયા 'શ્રમ? તમે જાણો છો? પણ તમે તે કામમાં પડો તો વીથીનું શું થાય?'

મેં કહ્યું: 'વીથીનું કામ તો ચાલુ જ રહેશે રવીશંકર મહારાજ છે એટલે વાધો નથી વળી મારે તો

બે-ચાર દિવસ જ રોકાવાનું રહેશે પણ બગીચાવાળા કામ કરશે" સુપરિન્ટેન્ડેન્ટને જાણે બારે રાહત મળ્યા હોય તેમ તે જોલી ઉઠ્યા, 'તમારે થી સમજણ જોઈએ?'

'ડેપુટી જેલર મી ડાયરને અને સુબેદારને જોલાવીને મારી રૂબરૂ કહો કે હું જે પ્રમાણે કહું તે પ્રમાણે બગીચામાં ક્યારા માય અને મારી સૂચના પ્રમાણે મળ વગેરે ત્યાં હાજર રખાવે.'

ગુરત મી કવીને મી ડાયરને જોલા વ્યા અને સુચ્યું, 'રાવજીભાઈની સાથે તે જોલાવે ત્યારે બગીચામાં જાવું અને તેમની સૂચના પ્રમાણે તેમને જોઈતી વ્યવસ્થા કરી આપજો'

ખીને દીવસે સવારે અમે બંને જથ્થે અમારી જેલની પાછળ અને મોટા તળાવને કાઠે બગીચા છે ત્યાં ગયા. બગીચો પંદરેક વીધાનો છે. ત્યાં જઈ પ્રથમ તો ધર માટે ક્યારા કરાવ્યા. તેમાં ટમેટાંની ખી નંખાવ્યાં. ખીને દિવસે ત્રણ-ચાર ક્યારા જોલાવ્યા ત્યાં મળની પીપ મંખાવી એક બાજ મળ, એક બાજ પાણી અને એક બાજ માટી, એવું મિશ્રણ કરી હલાવી નાખ્યું. તે મિશ્રણ પેલા ક્યારાની માટી સાથે મેળવીને તેના ઉપર સારી માટી ઢાકી દીધી. ખીને દિવસે સવારે મી કવીને મને જોલાવીને કહ્યું,

'ચાલો, આપણે બગીચામાં જઈએ.' ચાલો, અમે બંને ચાલ્યા જે ક્યારા ચોદ કલાક પહેલાં કર્યા હતા તે ક્યારા ઉપર અમે જઈ ઉભા. અને મી. કવીને પુછ્યું: 'પેલા ક્યારા તમે કયા કરાવ્યા?' હું હસીને જોઈયા, 'તેના ઉપર જ આપણે ઉભા છીએ'

તેમને નવાઈ લાગી, 'અને તો ક્વેવી બીક હતી કે ક્યારા પાસે દુર્મંધ મારતી હશે પણ તેવું કાંઈ નહીં!'' 'માટીમાં એવું માઠક તરવ હોય છે કે મને તેવી દુર્મંધને પણ પોતામાં સમાવી દે,' મેં કહ્યું.

ખીને દિવસે બે હજાર વસ્તીવાળા નાના મામનું મળમળ ત્યાં રજી કયું જમીન ખેડી તેમાં બંને કુટને અતરે

એક-એક કુટ ઉડા ચાસ કરીને તેમાં માટી, પાણી અને મળમળનું મિશ્રણ રેડી લાંબી પાવલી વતી ચાસતી માટી માં મેળવીને તેના ઉપર માટી ઢાકી દીધી. બે દિવસનાં મળમળથી અધું વીધું જમીન ખતરાઈ એક બાજુ ધર તપમાર થયું. ખીલું બાજુ વરસાદ પણ વરસ્યો અર્ધા વીધામાં ટમેટા રોપ્યાં. રવરને પણ ખાલ નહીં તેવી ડાંબે ઊડ વખ્યા તે ઊડની બાજુ બાજુ વાંસની ઘોડીઓ કરવી પડી. ટમેટાં બેઠા. તેનો પાક લેવા માડ્યો અમને નવાઈ લાગી. કોઈ માને પણ નહીં. ખૂબ વરસાદ આવ્યો તળાવના પાણીને આટ ત્યાં સુધી આવ્યો તેથી પાછળથી તે ઊડને તુકસાન પહોંચ્યું હતું અર્ધા વીધામાંથી ૨૫૦૦ રતલ ટમેટાં અમને મળ્યા. તેમાં પારોરને ટમેટો તો જોઈયા ન જડે સામાન્ય ટમેટા જોઈયા શેરના ને શેરના હતા. બે ટમેટા હરેક સાવજીરે વળનના હતા. આવી નમુનો મેં જીવગીમાં પણ જોઈયા ન હતો, સુપરિન્ટેન્ડેન્ટે કહ્યું કે તેમણે પણ જીવગીમાં આવે નમુનો નહોતો જોઈયા. તેમણે જ નમુનો પુના આજી. તરફ મોકલ્યા-(અધુરું)

શ્રી પ્રિટોરીયા હિંદુ સેવા સમાજ

ઉપરોક્ત સમાજની વાર્ષિક જાહેર સભા રવિવાર તા ૧૯-૬-૧૯૬૦ના રોજે બપોરે ૨-૩૦ વાગે સેવા સમાજના મહાનમાં નીચેનું કાર્ય કરવા મળશે. (૧) પ્રાર્થના (૨) મયા વર્ષની વાર્ષિક સભાની મીનીટસ (૩) મંત્રીઓ નો હેવાલ (૪) ખજાનચીઓના આર્થિક પરિસ્થિતિ જતાવતો અહેવાલ (તપાસની સભા અભીપ્રાય સાથે) (૫) પેટા સમીતીના મંત્રીઓના તથા ખજાનચીઓના હેવાલો (૬) ટ્રસ્ટીઓના હેવાલ (૭) અધિકારીઓ અને વ્યવસ્થાપક સમીતીની સુવંટણી (૮) મધારણ (૯) પરચુરણ

મહાનલાલ પીરજલાલ દાજીભાઈ પ્રેમાભાઈ જે. મા મંત્રીઓ

ન્યુ ઇન્ડિયા એશ્યોરન્સ કુ. લીમીટેડ

ઇન્ડિયાની મુખ્ય કંપની

અમે વહીવટ કરીએ છીએ:-

આગ, હરીયાઈ, અવસ્થાંતર, જોટર, માલ, ચોરી, ધર કુલંબ, ધર માલિકી (સાથે) અકસ્માત વિ.

સાઉથ આફ્રિકાની અંદર મુખ્ય અમલદારો

જાલભાઈ રસ્તમજી એન્ડ સન,

૧૪૦ કવીન સ્ટ્રીટ, હરબન.

ફોન: હરબન ૨૫૮૪૫, ૨૮૫૧૩, ૨૯૮૪૪.

તમને ખબર છે

- કે ન્યુ ઇન્ડિયા, ઇન્ડિયાની સૌથી મોટી વીમા કંપની છે
- કે ન્યુ ઇન્ડિયા ની શાખાઓ ૪૫ દેશોમાં છે
- કે ન્યુ ઇન્ડિયા ની ૬૫ શાખાઓ ડેવળ હોંદમાં જ છે.
- કે ન્યુ ઇન્ડિયા: આગ, હરીયાઈ અને અકસ્માત ઉપર ૬૦,૦૦,૦૦૦ પાઉંડ પ્રાંતીય ભેગી કરે છે

સહિસલામતી અને તાત્કાલિક સેવા માટે

ન્યુ ઇન્ડિયા

સાથે વીમો ઉતરાવો.

હિંદના સમાચારો

તા ૧૭-૬-૧૯૬૦

જઠાત ખાતાની જાણ

ભારતમાં જઠાત ખાતું જાણતી બની છે અને તે ચાન્તા કુઝ એરપોર્ટ ઉપર નહર રાખી મેકી છે એક આતર-રાષ્ટ્રીય ટોળા જે ભારત અને અમિ કોલ્ડ-વેશીયા વચ્ચે દાણ ચોરી કરી રહી છે તેની પાછળ જઠાત ખાતાના અમલદારો પડ્યા છે.

શુક્રવાર, મેની ૨૦મી તારીખે સીઆપોર થી મુખ્ય એર ઇન્ડિયા ઇન્ટરનેશનલ મા આવનાર ઉતાર અબ્દુલ કાદરની જઠાત ખાતાના અમલદારો તપાસ કરી રહ્યા છે. એવુ માનવામા આવે છે કે તેઓ પોતાની સાથે ૨૦૦ રતલની બે સુટ ઈસોની અદર ૧૦,૦૦૦ રૂપિયાનો મનાઈ કરેલો માલ લાવ્યા હતા સુટ ઈસોની તપાસ કરતાં માલમ પડ્યુ હતું કે તેમાં, મોતી, મોટા પ્રમાણમા પરચેરો, ઘડીયાળ ના પટા, ઠાપડ અને નવાઈ ભરી બીજાં બરેલી હતી.

એવુ માનવામા આવે છે કે આ ટોળાના એજન્ટો મદાસ, દિલ્હી અને તલકશામાં છે એવુ જણાય છે કે, સીઆપોરમા અબ્દુલ કાદર લોરી લોકવાનું કામ કરે છે અબ્દુલ કાદર મદાસ પોતાને ઘેર આવતો હતો, ત્યારે સીઆપેરમા આ ટોળાના એક સભ્યે આપીને કહ્યુ કે આ સુટ ઈસોને મુખ્ય પરચેરોના બદલ તેને રોકડ ૫૦૦ રૂપિયા અને ઘર જવાનો ખર્ચ આપવામા આવશે આ ઉપરાંત ચાન્તા કુઝ એરપોર્ટ ઉપર તાર લખને આવનાર માન્યુસ સાથે કુપીસચા (code word) બદલવાનું કહ્યુ હતું ભાર પકડી સુટોસો આપીને રોકડ ભેગી કરી લેવાનું આ સભ્યે કહ્યુ.

નવી ડેરી યોજના

ખાળોને મદત, અરીખોને સરતું અને ઘરેરીઓને વાજપુ કુખ પુઝ પાડવા માટે રાજકોટમા એક ડેરી યોજના આયોજાર પામી રહી છે, અને તેનો ખર્ચ ૮૫ લાખ થનાર છે. આ અંગે માહિતી આપતાં ડેરી કમીશનર શ્રી પુરોહીએ કહ્યુ કે ૩૦ આર જમીન લેવાઈ મધ છે અને જરૂરી માલકામ હવે શરૂ થનાર છે. આ કામ પુરૂ થતા પંચ વરસ જશે મુને મંરમાના ખાળો ગારેના હંડમણી શ ૨૦ લાખ પંચ સામગ્રી માટે ભેટ મળનાર છે. આ ડેરી રાજ એક હબર મધ કુખ નહીં કરશે.

દક્ષિણે માંથી જ્ઞાતિ અને પેટા જ્ઞાતિના નામો રદ

જ્ઞાતિઓને નાણુદ કરવાના એક પત્રમા તરીકે ભારત સરકારે એક મદતવનો નિર્ણય લીધો છે હવે પછી નોકરી, ડેવલપ્મી અને ન્યાયતંત્રના કાર્યોમા વપરાતા સરકારી રજીસ્ટરોમા જે ખાનાઓ હોય છે તેમા જ્ઞાતિ અને પેટા જ્ઞાતિ સુચવવામા આવતું હતું. હવેથી નવા પત્રોમા અને રજીસ્ટરોમા જ્ઞાતિના ખાના કાઢી નાખવામા આવનાર છે નવા પત્રકમાં વ્યક્તિની રાષ્ટ્રિયતા અને ધર્મજ્ઞ પૂછવામા આવશે. છતાં બધારજમા નેમને રક્ષણ મળેલું છે તેવી પછાત જ્ઞાતિઓ અને વર્મની મહિતિ માનવામા આવશે.

ગાંધીજી પર ૩૫ રીલ લાંબુ ચિત્ર

મયા અઠવાડિયે લોકસભાની પ્રજો-તરીને જવાબ આપતા શ્રી કંરકરે જણાવ્યુ કે મહાત્મા ગાંધીજીના જીવન પર સળગ લાગ્યા ચિત્રો માટેની કામ ગીરી હવે તેપારી પર જ છે. એ માટે તરીખવાર રીતે પુરી સામગ્રી ભેગી કરવામા આવી છે એ ચિત્ર ૩૫ રીલ જેટલું બનશે અને તે બે ભાગોમાં પ્રદર્શીત થશે પહેલા ભાગમા પૂજ્ય બાપુના જન્મ ૧૮૬૯થી ૧૯૨૦ સુધીની વાતો આવશે અને બીજા ભાગમા તેમના શેષ જીવનની દર્શકતો રજુ થશે “ગુજરાત કવીન”

અમદાવાદ રાજધાનીનું ડેન્ડ હોવાથી હવે મુખ્યને બદલે લોગોને અમદાવાદ જવુ પડશે તે દ્રષ્ટિ લક્ષમાં રાખી ગુજરાતને સમગ્ર માટે એક વધારાની માડી સુરતથી ડોડાવવાની વ્યવસ્થા થનાર છે. એ માડીનું નામ ગુજરાત કવીન રહેશે તે સુરતથી સાડા પાંચ વાગે ઉપડશે અને અમદાવાદ ૧૧ વાગે પહોચશે અને વળતાં સાંજે સાડા પાંચ વાગે નીકળી સુરત રાતે ૧૧ વાગે આવી રહેશે. આમ અમદાવાદ

નું કામ પતાવી એક જ દિવસમાં સુરત આવી શકાશે. ૧લી મેથી આ માડી ડોડાવવાની યોજના સચાવાળા કરી હતી.

“સરદાર પટેલ” નામનું વહાણ

સહકારી ધોરણે પ્રથમ સ્ટીમર ખરીદ કરવાનું માન ખારડોલીના ખેડુતોને ફાળે ભાગ છે સરદાર ખાખાપત સહકારી શીપીંગ મંડળ તરફથી હોલાંડથી લેનરી ડેમી નામની એક સ્ટીમર ખરીદવામાં આવી છે. તે સ્ટીમરનું નામ “સરદાર પટેલ” રહેશે. એ સ્ટીમર મુખ્યધના ખારામાં આવીને ઉભી છે. અને તેમાં ડેળા, ડેરી વગેરે આરખ દેશોમાં મોકલવાની વ્યવસ્થા કરવામા આવનાર છે આ પ્રસંગે મુખ્યધના ફેરી વોર્ડ ડોક પર એક મેળાવડો રાખવામા આવ્યો હતો. તેમા મુતધના પ્રધાનો અને પૂર્વ દેશો ના એલમીઓ વગેરેએ ભાગ લીધો હતો. ખારડોલીના ખેડુતોએ પણ તેમા ભાગ લીધો હતો.

ગાંધીવાદી અમેરીકાના તત્ત્વચિંતક

ગાંધીવાદી તત્ત્વચિંતક અમેરીકન સમાજસેવક શ્રી રાજ બોરસડી હાલ ગુજરાતમા આવ્યા છે અને અમદાવાદ ખાતે ગુજરાત વિદ્યાપીઠમા રહી ગાંધી સાહિત્યને અને ભારતીય આમજીવન નો અભ્યાસ કરે છે તેમજ અમદાવાદના સાત માસેમા ગાંધીજીની વિચારસરણી પ્રમાણે કામ કરી આદર્શ માંથી તરીકે વિકસાવવાની એક યોજના તજ્જવાર કરી છે અને તે નાણાં પ્રધાન શ્રી મોરારજી દેસાઈને મોકલવામા આવી છે.

કંઠલામાં સુકેત વ્યાપાર

ભારત સરકારના વાહન વહેવાર ખાતાના પ્રધાન શ્રી રાજબહાદુરે એવી જાહેરાત લોકસભામા કરી છે કે કંઠલા ને સુકેત વ્યાપાર ઝોન તરીકે જાહેર કરવાની એક યોજના સરકારે પકડી કાઢી છે આ ખંદરે આવ્યાત જઠાત ખર્ચ વિના કાચી માલ સામગ્રી તેમજ અર્ધ પ્રોસેસ કરેલી માલ સામગ્રી વિકાસ માટે લાવવા દેવામાં આવશે. દેશમા આ પ્રકારની સર્વ પ્રથમ યોજના છે અને તેથી આવયેતી પૂર્વક ચાલવુ જરૂરી છે. ઉદ્યોગપતિઓ અને વેપારીઓએ આ યોજનાને સહય વધારી લીધી છે.

કુમસ બંદર માટે સુચના

દક્ષિણ ગુજરાતના પશ્ચિમ કિનારે કુમસ નજીક એક બંદર વિકસાવવા માટે અંગ્રેજોએ એક યોજના પકડી હતી તે યોજના ભારત સરકારનો ઇજાનેરો ફરીથી તપાસી રહ્યા છે. ખંભાતના બંદરને વિકસાવવાની યોજના હતી પણ તેલ નિષ્પાતોના ઇજેવ પ્રમાણે ત્યાં જીજરા ફરીઆના વિસ્તાર માં પ્રુખ તેલ છે. તેથી આ કુમસની યોજના હાય ધરાય એવી શક્યતા છે આ યોજના પાછળ બે કરોડ રૂપીઆ ખર્ચાશે. અને રેલ્વે સાથે તેને જોડવા મા આવશે. આ બંદરનું નામ ગુજરાત નું ‘નવુ મુખ’ રાખવુ એવી સૂચના થઈ છે.

શ્રી રાજજી પર હુમલાનો પ્રયાસ

સ્વતંત્ર પક્ષ તરફથી યોજાયેલી એક જાહેર સભામાં ભારતના અગ્રણી નેતા રાજજી પર એક યુવાને ચાકુથી હુમલો કર્યો હતો. પણ યુવાન રાજજીને ઇજા કરે તે પહેલા જ પોલીસ ચઢાઈ બની હતી અને તે યુવાનને પકડી લેવામાં આવ્યો હતો. વીસ હબરની જ સભા હતી અને સભાને તો ખબર ન પડી કે રાજજી પર આવેા હુમલો થયો છે હુમલાખોરની ઉમર ૩૩ વરસની છે. તે કાચીઝ કાજખામ પક્ષનો હોવાનું મનાયું છે. હાલની સરકારને હાલવાનું કામ તમે ચાહુ સરખાને. રાજજી પર થયેલા આ હુમલાને યુદ્ધ પ્રધાન ગોવિંદ વલ્લભ પંત અને બીજા ઝોએ વખોડી કાઢ્યો છે. ગાંધીજીની હલા પછી રાષ્ટ્રે મોખપાઠ લેવો જોઈએ.

ગુજરાતની ઊંઠકરીઓએ રંજ રાખ્યો

બોપાલ, ઊંઠકરીઓની નેશનલ હોડી એખીઅનથીપ માટેની રમાયેલી પ્રથમ રમતમા ગુજરાતે ઉત્તર પ્રદેશને ૬ ગોલથી હાર આપી હતી ગુજરાતે ૭ ગોલ કર્યા તેના જવાબમાં ઉત્તર પ્રદેશ એક પણ ગોલ કરવા પામ્યું ન હતું. ગુજરાત માટે વીજળીધરોની યોજના

ગુજરાતમા ઠેર ઠેર પાચથી સાત હબર ઇલેક્ટ્રીક વિકુત સકિતના નાના ‘વોલ્ટ પાવર સ્ટેશનો’ ખાંધવાના પ્રથ અંગે ગુજરાત સરકાર તેમજ ખાનગી ઉદ્યોગપતિઓ સાથે વાટાઘાટો કરવા આને બિટીચ-વેડીના પ્રતિનિધિ ઓ મેના ઉદ્ધા સપ્તાહમા અમદાવાદ આવી પહોચ્યાં હતાં ડેન્ડના ઉદ્યોગ પ્રધાન શ્રી મનુભાઈ શાહે રાજકોટ ખાતે તાલેતરખાંબ ઝડપથી ઉભા કરી શકાય એવા આ નાના પાવર સ્ટેશનોની યોજનાનો નિર્દેશ કર્યો હતો. આવા નાના પાવર સ્ટેશનો સ્થાપવામાં રસ ધરાવતી બિટીચ વેડી, જે સરકાર અથવ ખાનગી ઉદ્યોગપતિ ઓ સાથે મોક્ષ સમજુતી થઈ જશે તે આ કામ કામમાં લેશે.

માસ્ટર પ્રધર્સ (પ્રા.) લીમીટેડ

નવ નવના નાયબન, રેલ ઠ તેમજ મુતરાઈ ઠાપડ, ઓઓ બાળો અને પુરો મોટે ભેતમ નવના પુવન જઈ, પુલોવર, કારીમનસ અને બખ્યાઓ માટે-હુદીઝ, બીબસ, બ્યેન્ડેસ, શોક્ષ, નેપજીનસ વિગેરે.

ફરેક નવના માલ માટે તપાસ કરવા બહામજ.

૩૩ વેરડ સ્ટ્રીટ, **જેહાનીસબગં.**

ફોન : ૮૩૫-૬૭૮૬ — બોક્સ ૧૫૪૯.

મારો રોડેશીયાનો પ્રવાસ

સમગ્ર ગુજરાતને નાના ઉદ્યોગોથી સમૃદ્ધ - બનાવવાની ગુજરાત સરકારની નેમ

સો. લીલા દેસાઇ
[હરતો ૪]

અમને પહેલાના ત્રણ હપ્તા મેં અમારી પ્રવાસ ડાયરી તરીકે લખ્યા હતા. આસાલે-૩ તેમજ ભેરાના ભાષણ તરફથી આગ્રહ બધું આ પ્રવચન મળ્યું હોવા છતાં અમે સંજોગો-વજાત ત્યાં જઈ શક્યા ન હતાં. ફક્ત રોડેશીયાનો પ્રવાસ પૂરો કરી તા. ૧૮-૫-૬૦ના રોજ હમર કૃપાથી ધર આગળ આવી મથા છીએ. સંજોગો તેમજ કષ્ટક આગસને લઈ નિવશીત ડાયરી લખી શકી નહિ જ્યાં જ્યાં અમે મથા ત્યાંથી ભાષણબંધને તરફથી પુછવામાં આવ્યું, "તમારી ડાયરી હવે કેમ નથી આવતી? અમે લખાવે રસથી વાચીએ છીએ" હવે પછી મારો રોડેશીયાનો પ્રવાસ નામે આગળ ડાયરી નિવશીત આપવા ઠીકીશ કરીશ

બુલવાયોના મીઠાં સરમજો વાગેળતાં અમે ગ્વેલોને રસ્તે આગળ વધ્યા. રસ્તે પ્રાર્થના, બજોને વિગેરે આપને આનંદ કરતા કરતાં અમે ગ્વેલો પહોંચ્યા. બાઈશ્રી હમનભાઈ દેસાઈ અમારી વાટ જોતાં એમની દુકાનના આમણમાં ઉભા હતા. તેમજે અમારું ઉમળકાથી રવામત કયું. પછી તેજો અમને તેમના ભાઈ રમજીભાઈને લાઈ મથા. લા તેમના માતૃશ્રી શ્રીમતી મન્નરાખબેન તથા શ્રી રમજીભાઈના પતિન લીલા બહેન મળ્યાં. અમને પ્રુખ આનંદથી આવકાર્યાં. શ્રી રમજી ભાઈને લા ચાનાસ્તો કરી અમે શ્રીમતી મન્નરાખબેનના વડીલ પુત્ર શ્રી હમનભાઈને લા મથા ત્યાં શ્રીમતી દારદાખબેને અમારું સ્વામત કયું. પ્રાર્થના પછી વાળુ પાણી ક્યાં બાદ શ્રી બીબાભાઈએ તથા શ્રી સુશીલાખબેને અમારા આગમનનું કારણ વિમને તેજો ને સમજાવ્યું. ખીજે દિવસે સવારે નિત્યકર્મ પતાવી નારતાબાદ અમે અમારા કામે નીકળ્યાં. શ્રીમતી મન્નરાખબેન અને તેમના પુત્રોએ કાળાની શરૂઆત ૧૨૫ પાઉંથી કરી હતી, કાર બાદ શ્રીમતી મન્નરાખબેન તેમજ શ્રી હમનભાઈએ ત્રગ લઈ પોતાના અમુલ્ય સમયનો ભોગ આપી અમારી સાથે મામમા ફરી કાળો ઉધરાવવામા પ્રત્યેક ભાષણબંધનેને બાર પૂર્વક વિનતી કરી હતી શ્રીમતી મન્નરાખબેન એક આદર્શ અને હિંમત બધું જીવન જીવી રહ્યાં છે તેજો વખવા યર્વા ત્યારે એમને ત્રણ પુત્રો અને એક પુત્રી નાના હતાં મોટા પુત્ર હમનભાઈની ઉંમર ૬ વર્ષે ફક્ત ૧૬ વર્ષની હતી. છતાં પછુ શ્રીમતી મન્નરાખબેન જરા પછુ હિંમત હાર્યાં વમર પોતાના પતિની નાની સરખી દુકાન હમનભાઈ સાથે મથાવવા લાગ્યા તેમજે ધીરજ અને

અંતથી વેપાર સારામા સારી કક્ષામાં આવ્યું છે. આને શ્રીમતી મન્નરાખબેન તેમજ શ્રી હમનભાઈ ગ્વેલોનું ગૌરવ છે મન્નરાખબેનના જીવન ઉપરથી આપણ બંનેનેએ લખેલ શીખવાઈ છે સ્ત્રી ઇચ્છે તો અમે તેવી આશત નો સામનો કરી શકે એવી તેનામાં શક્તિ ભરી છે કાળાનું કામ પત્યા બાદ જમી પરવારી અમે સર્વેની વિદાય લઈ કવેકવે જવા ઉપડ્યા.

અંતકડી રમતાં રમતાં સાંજે પાચને સુખારે કવેકવે આવી પહોંચ્યા, જ્યાં શ્રી વી આર. વશીને ત્યાં ઉતયા. ત્યાં શ્રીમતી મન્નરાખબેન, શ્રી વસનજી ભાઈ તથા ધરના ખીજાં બધાંએ અમને સારી રીતે આવકાર્યાં રાત્રે વાળુપાણી પછી શ્રી વસનજીભાઈના ધરમાં પુ બાપુજીની નૌઆખ લી યાત્રાની શીલ્મ જે સુશીલાખબેન સાથે લાગ્યાં હતા, તે બતાવવામા આવી હતી શીલ્મ શરૂ થાય તે પહેલાં મી પથ્થર કે જે સ્ત્રી કવેકવેની ઇંગ્લીશ સ્કુલના પ્રિંસીપાલ છે, તેમજે સુશીલાખબેનની આગળ આપતાં કહ્યું હતું કે મદાતમા માંધીજી ના પુત્રવધુ આપણે આમજે આભ્યા છે, તે આપણા સૌના અહોભાગ્ય છે. મદાતમા માંધીને કોણુ નથી આજાખતું? તેમજે દેશની આઝાદી માટે જીવન અર્પણુ કયું હતું શ્રીમતી સુશીલાખબેન આપણને મદાતમાજી વિષે જે શબ્દ કહેશે શ્રીમતી સુશીલાખબેને ગાંધીજી વિષે જોલતાં કહ્યું હતું કે પુ બાપુજી સાથે આફ્રિકામાં બેરીસ્ટર થઈ કમાવા આભ્યા હતા, પરંતુ અહીંના રમજેદી વાતાવરણથી પુ બાપુજીનું હૃદય ફ્રવી મયુ અને તેમજે સત્યાગ્રહ આલ્યો. કઈ ફેટલા અપમાનો, મારો અને જીલ્મો સહી આપણો પગ આ ભૂમિ પર રથી કયો. આથી તે શરૂવેનું સાચુ રમારક તેને શોભે એવુ આપણે કરવું જરૂરી છે. એ આપણી ફરજ છે ત્યાર બાદ પુ બાપુજીની શીલ્મ બતાવવામા આવી હતી ખીજે દિવસે નારતાપાણી પછી અમે શ્રી વશનજી ભાઈ સાથે ફડની શરૂઆત કરી પ્રત્યેક દુકાનોમા અમારી સાથે ફરવા મા શ્રી વશનજીભાઈએ પોતાના અમુલ્ય સમયનો ભોગ આપી દરેક ભાષણબંધનેને ફડમા મદદ કરવા આગ્રહ પૂર્વક કહ્યું હતું. અમારા ફડમા કવેકવેના યુસ્તીમભાઈઆએ પછુ ઇચ્છાનુસાર મદદ કરી હતી અહીં કાળામા સાંધી સારી રકમ ૧૨૫ પાઉંડ શ્રી લલુભાઈ નારજે મુશી હતી કાળાનું કામકાજ પતાવી ભોજન પછી શ્રી વી આર વશી એન્ડ ફેમીલીની ભાવખીની વિદાય લઈ ગઢુમાને રસ્તે અમે આગળ વધ્યા (અધુરું)

અમદાવાદ, ગુજરાતમાં નાના ઉદ્યોગો ને પ્રોત્સાહન મળે અને સંખ્યા બંધ નવા કારખાનાં સ્થાપી શકાય અને ઉદ્યોગીકરણ દ્વારા વધુ માનવીઓને રોજગાર મળી રહે તેવી ચેલના ડુક સમયમા ઘડી કાઢવા માટે સરકાર તરફથી પ્રવૃત્તિ શરૂ થઈ છે. આ માટે ગુજરાતની ધરતીમાં ખતીએ પડેલાં છે તેની અને જમીનની મોબજી નું કાર્ય અશ્વતરીના દિવસોમાં નિષ્ણતા હાય ધરશે

ઉદ્યોગોની સ્થાપના માટે વીજળી, પાણી અને પાકી સડકોની જરૂર રહે છે આ બધી સમવડો મળી રહે તે વિચારમા પછુ ગુજરાત સરકારે પ્રવૃત્તિ ઉપાડી છે.

ઉદ્યોગોનું નિક્કરીકરણ થાય તે દરિજા એ અમદાવાદની આજુબાજુના નાના મામોમા નાના કારખાનાં નાખવામા આવે એવી સરકારની મરજી જણાય છે. જાપાનની માદક આવતા દર વર્ષેમા ગુજરાતમાં વિવિધ રથોએ વીજળીથી ચાલતા ગુદઉદ્યોગો સ્થાપાઈ જાય એ રીતે સરકાર ઔદ્યોગિક આયોજન હાય ધરવા ઇચ્છે છે.

ઉદ્યોગોને વીજળીની ખાસ તગી નહિ પડે એમ સરકારી મંડળો માને

છે. તેમનું કહેવું એવું છે કે, નવાં કારખાનાં સ્થાપતા સહેજે બે વર્ષો નીકળી જશે. તે સમયમા અંભાત નજીકનું ઠોઠ લાખ કિલોવોટ વીજળી પેદા કરવું ધુવારણનું વીજળીધર શરૂ થશે. ઉપરાંત સાબરમતી વીજળીધર અને ઉતરાણ વીજળી મથકના વીજળી ઉત્પાદનમાં પછુ ત્રીશ ત્રીશ હજાર કિલોવોટ વધુ વીજળી પેદા કરવામાં આવશે. આમ બે વર્ષમાં ગુજરાતમા ૨,૧૦,૦૦૦ કિલોવોટ વધુ વીજળી પેદા કરવામાં આવનાર છે.

અમદાવાદની નજીકમા બે નવી ઔદ્યોગિક વસાહતો સ્થાપવાની પ્રવૃત્તિ પછુ ચાલી રહી છે. આ વસાહતોમાં ૧૦૦ નેટલા કારખાનાં રહેશે. આ વસાહતો માટે જુદું વીજળીધર સ્થાપવા ની પછુ વિચારણા ચાલતી હોવાનું જણાય છે.

બુકકોર્પોરેશન, ઇનકમ ટેક્સ રીટર્નસ, લાઇસેન્સીંગ, રેવન્યુ કલીયરન્સ અને ઇનસ્પેક્ટરન્સ માટે મળો :

આર. વીકુલ
૧૨ બાકેલી આર્કેડ, ૩૮ માઈટ રીટ, કોરનર ડાયગોનલ અને માઈટ રીટ, બેહાનીસખર્મ, ફોન ૩૩-૧૬૫૪.

શુભ પ્રસંગો માટે ભેટ !

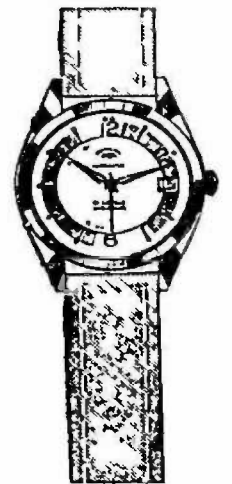
સ્રીઓ અને પુરૂષો માટે

ઘડીયાળ !

૧૭, ૨૧ અને ૨૫ જ્યુલનાં
ઑટોમેટીક કેલેન્ડર.

- * રોમર
- * શાહરી
- * લેકો
- * રૂસર

વિગેરે દરેક જાતનાં ઘડિયાળ.



ઉપરાંત પુરૂષોના શર્ટ સુટ, પાયજમા વિ.
તેમજ બાળકોનાં કપડાં.

હોલસેલ ભાવે મળશે

જોડકસ ૫૬૮૮, ફોન : ૮૩૫-૨૬૦૨.

વલ્લભભાઈ ખી. પટેલની કું.

૪૪, મારકેટ સ્ટ્રીટ, જોહાનીસખર્મ.

સર પુરષોત્તમદાસ ઠાકોરદાસની

જીવન ઝરમર

(અમા અંકથી આણ)

(લેખાંક ૧૧૩૦)

૧૯૨૭માં રીઝર્વેશન સ્થાપવાનો માટે સરકારે એક બીલ રજૂ કર્યું પરંતુ ધારાસભા અને સરકારની વચ્ચે મતભેદો હોવાને લીધે એ બીલ તરત પસાર થયું નહિ. એક પક્ષ ડીએનએ એક શેરહોલ્ડરોની એક ઠોળી ભેદ એમ માનતા હતા અને બીજા ડીએનએ એક રાજ્યની જ એક ઠોળી ભેદ એમ માનતા હતા એક રીતે ભેદો અને પક્ષો અલગ થયા ઠાકોરે ડીએનએ એક ૧૯૩૫માં રચાયેલ અને લમબમ નીસ વર્ષ પછી ઇમ્પીરીયલ એકમાથી રહેતે એક બની.

પરંતુ રૂપિયાને સ્ટેલોનું અને તે દારા બીજા દેશોની કરન્સી સાથેનું ધોરણ નક્કી કરવાની બાબતમાં સર પુરષોત્તમદાસને તીવ્ર વિરોધ હતો કમીશનની બહુમતીએ એની બહામણ કરી કે એક રૂપિયાના ૧ શીલિંગ ને ૧ પેન્સના નક્કી ભાવે રૂપિયાની કોમિટ નિશ્ચિત કરવી આ બહામણ કરવામાં મુખ્ય ઠાકોર તરીકે તેઓએ એમ જણાવ્યું કે ચીલ વસ્તુઓના ભાવ મજૂરીના દર, ડોન્ટેક્ટના ભાવ વગેરે તે સમયે એની સારી રીતે ગોઠવાયલા હતા કે રૂપિયાના એક શીલિંગ ૭ પેન્સ નક્કી કરવામાં આવે તો આજમાં આજી અધાધી કે તુકસાન થાય સર પુરષોત્તમદાસે જલ્દેર કહ્યું કે આ મત ખોટી ઠકાઈતો ઉપરથી બાધવામાં આવ્યો છે કે અને તેમણે પોતાના વિચારો અને પોતાનો વિરોધ જીવી મીનીટ ઝોફ ડીસેન્ટ લખીને બારપુર્વે જલ્દેર કહ્યો

એમના મતભ્ય પ્રમાણે ૬૫૯૯ કમીટી એ ૧૯૨૭માં ૧ શીલિંગને ૪ પેન્સ બરાબર ૧ રૂપિયા એ ધોરણ નક્કી કર્યું હતું ફાક્તેર કમીટીએ પણ એજ ધોરણ સ્વીકાર્યું હતું અને ૧૯૧૭ માં ચાલેલી કોમિટ હલ પહાર વધી મહ અને રૂપિયાે માળા નાખવાથી ફાયદો થાય એ રિપોર્ટ ઉભી થઈ ત્યાં સુધી એજ ધોરણ આણ રહ્યું ત્યાર પછી કાઉન્સીલ ડ્રાફ્ટનું વેચાણ કરીને સરકારે ચાલેલા ભાવની આજીઆજી રૂપિયાની કોમિટ આવી રહે એ પ્રમાણે કામ ચાલુ કર્યું. કાઉન્સીલ ડ્રાફ્ટના વેચાણની પ્રથમાં એમ નક્કી થયું કે ઇંગ્લેન્ડની બેંકમાં ઢોંઢી સરકારનું ને સોનું હોય તેની સાથે ઢોંઢી વજર કુ ઢીએ સાથે અને તે ઢુ ઢીએના નાણા ઢોંઢી સરકારની તિબેગી ઝોફિસમાંથી પમાર થાય

૧૯૧૯ના ઢીસેમ્બરમાં બેબી-ગ્રેન રિપોર્ટ કમીટીએ ઢાલના ઢલાસ-ને એ

કમીટીના કમ્પ હતા તેમના અને ઇમ્પીરીયલ લેજરલેટીવ કાઉન્સીલના સખત વિરોધ છતાં એક રૂપિયાની બે શીલિંગનું ધોરણ નક્કી કર્યું અને તેથી ઢોંઢીસરકારની આપોતા બધી વધી મહ, અને નિકાસ વેપાર લમબમ બધ પડ્યો. આ સમયે ખરી રીતે રૂપિયાની કોમિટ ૧ શીલિંગ અને ૪ પેન્સ હતી

આ અરસામાં બાબતમાં મોટી નાણાકીય કાઉન્સીલ ઉભી થઈ હતી અને પ્રથમ વિશ્વવિમલને લીધે પુરોપ ના બીજા દેશોની સકિત બધી થઈ મહ હતી તેમ સરકારે પોતાની મુન્સેરી થી કુનિમ રીતે રૂપિયાની કોમિટમાં ને ફેરફાર કર્યો તેથી ઢોંઢીના નિકાસ વેપારમાં જખરો ઢટકો પડ્યો આને લીધે નિકાસ કરનાર વેપારીઓ પાસે આલનો જર્યો થયા મોટા પ્રમાણમાં વધી ગયો આ કુનિમ ધોરણ ઢકાવવાને માટે સરકારે બે પ્રકારના પમલા લીધા. એક તો પાચ કરોડ પચાવન સાબ પાઉન્ડના રીઝર્વ કાઉન્સીલ બીલ્સ સરકારે વેચ્યા અને ૩૫ કરોડ રૂપિયા તો કુમાવો કર્યો

પોતાની વિરોધની નોખમાં (મીનીટ ઝોફ ઢીસેન્ટ) સર પુરષોત્તમદાસે આ બાબતને બાર પુર્વેક ઉલ્લેખ કર્યો છે તુકે વખતમાં સરકારે આ ધોરણ તજ ઢીધુ, ને કુનિયાના બીજા દેશોની નાણાકીય અને ઓલોગીક રિથતિને અનુકુળ આવે એ પ્રમાણે રૂપિયાની કોમિટ આપો-આપ રિથર થાય એમ ચાલવા ઢીધુ આમરટ ૧૯૨૧થી સપ્ટેમ્બર ૧૯૨૪ સુધીમાં રૂપિયાનો ભાવ ૧૧ પેન્સથી ૧૬ પેન્સ સુધી પહલાતો રહ્યો

સર પુરષોત્તમદાસે કહે છે કે આ અરસામાં સરકારને આમ ઢ પુર્વેક

ને કુરતી કોમિટ હતી તેની આજી આજીના ભાવ પર રિથર કરવાને કાયદે સર પમલા લેવા પણ સરકારે તે સ્વીકાર્યું નહોતું. અને કુનિમ રીતે રૂપિયાની કોમિટ ૧ શીલિંગ ૬ પેન્સ પર આવી રહે ત્યાં સુધી રાહ ભેદ અને ઇવરે ૧ શીલિંગ ૬ પેન્સનો ભાવ નક્કી કરી તે ધોરણે રૂપિયાને પાઉડ સાથે સાકબ્જો (સોના સાથે નહોતું)

આ અરસામાં ચલણનો સાધારણ વધારો થાય તે અટકાવવાનું હતું અને તે માટે ઢોંઢી વજરે વાઇસરોયને ૧૯૨૪ માં ને તાર કર્યો હતો તે તરફ પુરષોત્તમદાસ ધ્યાન ખેંચે છે એ તાર નીચે પ્રમાણે હતો.

“આર્થિક અને નાણાકીય રિથતિ ઉભી થાય તે ઢાઇપણ રીતે ચાલી ચકે નહોતું. રૂપિયાનું ધોરણ નક્કી કરવું એ પ્રથમ આ સમયે બહુ મહત્વનો નથી.” આ અરસામાં કુનિયાના બીજા દેશોએ પોતાનું ચલણ વિશ્વવિમલ પહેલાની રિથતિ પર રિથર કર્યું. પરંતુ રૂપિયાની બાબતમાં એ માટે તક પ્રાપ્ત થઈ ત્યારે તેમ કરવાને ઢોંઢી સરકારે ઢાઇપણ પ્રયત્ન કર્યો નહોતું એમ કરવાને બદલે સરકારે રૂપિયાની કોમિટ મનરરી રીતે વધવા ઢીધી અને સર પુરષોત્તમદાસે ઢટાકામાં કહે છે કે ૧ શીલિંગ ૬ પેન્સના ધોરણ પર રૂપિયાે પહેલવે ત્યારે સરકારે વચમાં પડવાનું નક્કી કર્યું તે માટે પ્રજનો પાડ માનવો રહ્યો”

આ અરસામાં સોનાની કોમિટ હતી તેમાં ઢટાકો થાય અને ધોરણ ૧ શીલિંગ ૬ પેન્સ નક્કી થાય તો ઢોંઢીસરકારના વેપારમાં બેવકુ તુકસાન થાય, ઢોંઢીસરકારની પોતાની પેદાશ પર નમતી જે પ્રજને રૂપિયાની ૧ શી ૬ પેન્સનો ભાવ અને સમરત વિશ્વમાં કરી વણકુ મ ઢીનું મોજી બેરડી અસર કરે અને તુકસાન બાય આમ થાય તો ઢોંઢીસરકારના ઉપાલોને અસલ બોલે ઉઠાવવો પડે સમરત વસ્તુનું પૃથકકરણ કરતા તેઓ કહે છે કે ચીલ વસ્તુના ભાવ અને મજૂરીના દર નોતા

૧ શીલિંગ ૬ પેન્સના ધોરણને થવામાં ને મુશીબતો પડે તેને ઓલોગીક જખડાએ ઉભા થાય બપંકર આર્થિક રિથતિ ઉભી

અમનું એમ કહેવું હતું કે પ્રમાણેનું ધોરણ નક્કી થાય પરદેશના વેપારીઓને ૧૨૬ મલ્કિસ મજ અને ઢોંઢીસરકારના તેટલી જ રકમની ખોટ બાય તે ને ઉલોગો રક્ષણમક જમાત ચાલતાં હતા તેમને સરકારે ઢકાની વધુ મદદ આપવી પડે. રાષ્ટ્રીય દલિખીધી નોતા કોમિટ ૧ શીલિંગ ૪ પેન્સ થાય એ વધારે હતું. મખપરથ કરેલા ડોન્ટેક્ટસ ઢેલનું ચલણ લોઠો રૂપિયાને માળા નાખવાને તે રિથતિ આવી પડે એ બધી બા નો વિચાર કરતા ઉપર્યે બરાબર હતું તે ઉપરાત ૧ પેન્સનું ધોરણ સ્વીકારવામાં તો ઢેલના ઢેવાદાર વખને ૧૨૦ તુકસાન બાય અને લેજીદાર તેટલો જ ફાયદો થાય અને તે એ પ્રમાણે ફાયદો કરી આપવાને પણ ઠાકોર કહ્યો થકાય તેમ

(કમસ)

ઔદ્યોગિક વિકાસ માટે ૯૯ ટકા ધીરાણ મળશે

નાના ઉલોગોને તેમને પત્રોની ખરીદી માટે ગુજરાત જ કન્ક સરકારની અહાયથી નાના ને ૯૫ ટકાનું ધીરાણ કરશે સરકારના એક સનેચીય કક્ષાના દારે એમ જણાવ્યું હતું કે ગુ સરકારનો આ નિશ્ચય હશે જે સરકારે ગુજરાતનો ઓલોગીક કાપી અને વિરતવ ધોરણે માગે છે.

અને યાદ રાખવાની જરૂર છે નેચનથ રમેય રેવેન ઇન્ડસ્ટ્રીક ઢાર થનની ડેન્ક સરકારની સુચના રચના કરવામાં આવી છે અને ઢારપોરેચન પત્રોની કલ કોમિટ ૯૦ ટકા ધીરાણ કરે છે આ બાડે-ખરીદીના ધોરણે કરવામાં છે, આથી ઉભોમ રથાપનારને ઢકા નાજા રોકવા પડે છે

એમ જણવા મળે છે કે સરકારે આ અને અસરકારી લીધુ છે અને ઢારપોરેચનને છે કે ગુજરાતના વધુ કાપી માટે સરકાર બાળીના પદર ઢકા રોકશે

૨૦ જા. ૫૩૦૦ - - - - - ઢેલોગીક ૩૩-૫૬૨૦

ઢેલોગીક એડરેસ : “ભમતકો”

ભગત અધર્સ (મો) લી.

૧૪ કોર્ટ સ્ટ્રીટ,
એ હા ની સ બ જ.

હિાલરોલ અને રીટરલ મર્નન્ડ અને ઇમ્પોરટર્સ

ખાસ કરીને કમારે ત્યાં ઇન્ડિયન અને ઇંગ્લીશ મીસરી,
માથામાં નાખવાના ભત ભતના રેસી તેલો
સ્ટેનલેસ સ્ટીલ, પીત્તળના અને એક્યુબીન્યમના
વાસણુ-ઠાથ અને પ્લાસ્ટી ની બંધડીએ-
કેરમલાઈ અને સ્ટાઇલકર તથા બીજા
બનેક રેસી થીએ કોફાથત
બાવથી મળશે.

સ્વ. જમનાદાસભાઈ રણછોડજી

સ્વ. દેશમાં જીવે સુરતના મામ મટવાડ નિવાસી હાલમાં નવસારી અને આ દેશમાં (સાક્ષિ આફ્રિકા ટ્રાસવાલ) પ્રિટોરીયા નેપાની શ્રી આર. ગોવિંદની પેટીના મુખ્ય સંચાલક શ્રીમાન જમનાદાસભાઈ રણછોડજીનું એકાવન વર્ષની વયે તા ૫ મે સને ૧૯૬૦ના દિને એકાએક હૃદય પથ પડી જવાથી અવસાન થયું છે. એ સમાચારની આ જાણ સંપેદ નોંધ લે છે

એક વિક્રમ આઠિ દાહબન્ધા પ્રેસર ના વ્યાધિથી દળવા રટોકની અસર યથા હતી તેથી રચાનિક હોસ્પિટાલ મા પ્રાઇવેટ નિષ્ણાત ડોક્ટરની સાર વાર નીચે હતા

સ્વમર્ચ એમની પાઠણ ધર્મપતિ અંતરવરૂપ ડાહીએન અને એમની સંસ્કારી અને શિક્ષિત પાત્ર પુત્રીએને,



સ્વ. જમનાદાસ રણછોડજી

તેમજ વયોરહ માતાપિતા, લઘુઅંધુ શ્રી શુભાબાઈ, જે બહેનો તેમજ બહેનો કુટુંબી જીવેને શોકમાં મુકી આ સંસાર છોડી એમનો પુપ્પારમાં પ્રહારમાં વિલિન થઈ ગયે

આથી કુટુંબીજનો પર આવી પડેલ મહાદુઃખ સહન કરવાની પ્રજા યક્તિ આપે અને સ્વમર્ચના આત્માને શાંતી નક્કે એજ પ્રાર્થના છે.

સ્વમર્ચ જમનાદાસભાઈએ સ્વદેશ મા નવસારી ૨ વેસા હાઇસ્કૂલમાં મેટ્રિક સુધીનો અભ્યાસ કર્યો હતો અને પછી દક્ષિણ આફ્રિકામાં અનેક મુશ્કેલીએનો સહન સામનો કરી, પ્રિટોરીયાના અનેક હોટી વેપારીઓમાં એક બંધોશ અને સાહસિક વેપારી તરીકે નામના મેળવી હતી તેજો જોહાનીસબર્ગની ચેમ્બર ઓફ કોમર્સના સભ્ય હતા. વેપાર બિહવવા માટે એમણે ઈંગ્લેન્ડ અને યુરોપની મુસાફરી કરી હતી જેને વિદ્રાવિષુપિત અનુભવી હોવાથી શ્રી

લક્ષ્મીદેવીની કૃપા મેળવી અરેખર સોના માં સુમંધનો મેળ કર્યો હતો. આવો મેળ ભાગ્યવાન પુપ્પારમાંએને જ પ્રજા બંધો છે. એટલુંજ નહિ પછુ સેવાના ક્ષેત્રમાં-એઓશ્રીએ અદ્ભૂત નામના મેળવી હતી.

દુકમાં સ્વમર્ચ શ્રી જમનાદાસભાઈ કોળી હિતવર્ધક મંડળની મોઠકતના બધા વર્ષો સુધી ટ્રસ્ટી પદે રહી એ મંડળને સેવાનો લાભ આપ્યો હતા. શ્રી ટ્રાસવાલ હોટુ સેવા સમાજને પ્રિટોરીયાના વતની તરીકે બધી સેવા અર્પણ કરી હતી ખાસ કરીને રચાનિક શ્રી પ્રિટોરીયા હોટુ સેવા સમાજને વીસ વીસ વર્ષ સુધી જુદા જુદા જોહાને રચાને રહી નિખાલસ હૃદયથી સેવા અર્પણ કરનાર-નાહોશ, કાર્યદક્ષ પ્રભાવશાળી સ્વદેશકતા તે સ્વમર્ચ શ્રી જમનાદાસભાઈ કરી ચકાય "સ્વદેશ વક્તા સુખી બનેલ" એમનો જીવનમંત્ર હતો અને તેથી જીવનપર્યાંત સુખી પછુ રહ્યા હતા

એઓશ્રીએ સમાજના ટ્રસ્ટી, સહેટરી, ચાળા સમિતિના પ્રમુખ અને દશ વર્ષ સુધી સમાજના પ્રમુખ સ્થાને સેવા બાવથી અને કુનેહથી દિપાવ્યુ છે. સમસ્ત ટ્રાસવાલમાં શુભરાતી ચાળાને ઉચ્ચ કક્ષામાં મુકી હતી એ એમની-કાર્યદક્ષતાને આભારી છે એટલુંજ નહિ પછુ સૌના શ્રેયને લક્ષમાં રાખીને અનેક વિટંબજાઓ વેરીને સમાજને માટે દશ સ્ટેન્ડ મેળવી આપ્યા હતા. તેમજ એ જગ્યામાં હોલ બધાવવા માટે એમની પુરી તકપારી હતી પ્લાન વગેરે તકપાર થયુ હતું પછુ કાપકાની આટી ઘુટીવાળા સભોગોમાં તે કાર્ય રહી ગયુ એ સમાજનું કુભોગ્ય લેખાય. સમાજને આજળ લાવવા એમનો ફાજો મહત્વનો છે. એ વાત દીવા જેવી સાફ છે.

સમાજ સેવા ઉપરાંત એઓશ્રી ભારતથી પધારેલા વિદ્વાન સંતોનો યોગ્ય સત્કાર કરતા હતા. સ્વમર્ચ મણીલાલ ખાંધીને 'ઇન્ડિયન ઓપિનિયન' પત્રના ઉધરાણા વખતે યોગ્ય સાથ દરેક વેપારીને ત્યા કરીને આપ્યો હતો.

સુરત જીલ્લાની જે લોહસખોડ' શાળા એને મોટી રકમો આપી મકાનો બધાવવા ભાગ્યશાળી થયા હતા છેલ્લે પ્રિટોરીયા સુરત રેલ સહક નિવારણ ફડના પ્રમુખ બની મોટી મોટી રકમો મેળવવામાં સપૂર્ણ સાથ આપ્યો હતો એટલુંજ નહિ પછુ જેને મોટી રકમ દાનમાં આપી હતી આવી રીતે અનેક જગ્યાએ દાન આપવામાં પાછી પાતી કરી નથી. એઓશ્રીએ પ્રારબ્ધ અને પુરપાયથી લક્ષ્મીદેવીની કૃપા

મેળવી હતી અને તેનો સહભાગ્ય કરવાની મહત્વાકાંક્ષા હતી. અને તે પ્રમાણે ઉપરોક્ત ચરમાત પછુ કરી પરંતુ અકાળ મૃત્યુના આગમનથી મહેન્દાઓ પૂર્ણ થઈ નહિ. છતાં એમની પવિત્ર ભાવનાઓ કુટુંબીજનો તરફથી પૂર્ણ થશે, એવી આશા છે. કારણકે બધાજ રનેહીજનો સંસ્કારી છે. જેને ઉદાર દિલના હોવાથી સૌનું કલ્યાણ ઇચ્છ્યું. એમની પ્રજા અતિશય તિવ હોવાથી ન્યાયપુણ્ય' હતા. અંતમાં સ્વમર્ચ શ્રી જમનાદાસ ભાઈની સમશાન યાત્રામાં રચાનિક,

જોહાનીસબર્ગ અને ઈસ્ટર્થી પધારેલ શુદ્ધરથોનો શ્રી શુભાબાઈ અને કુટુંબી જનો હાર્દિક આભાર માને છે. તેમજ આ દુઃખ પ્રસંગે સ્વદેશ (ભારત) અને રાષ્ટ્રીયોમાંથી મીત્રવર્ગ અને રનેહીજનો તરફથી તાર અને ટપાલથી મોઠબેલ દિલસોજના સંદેશ માટે તેમજ કુલહાર -રીય માટે આ 'ઇન્ડિયન ઓપિનિયન' જાપાહારા હાર્દિક આભારની તક લે છે. સ્વમર્ચના અમર આત્માને પ્રજા ચિરસાતિ બંધો એજ અંતીમ પ્રાર્થના છે. શ્રી શુભાબાઈ રણછોડજી.

માથે ખાંધવાની રીળન અને વેણીઓ

મખમલ, સાડીન, ટાપેટા સીકંતની, રીળન અનેક રંગ, ડીજાઇન અને સાઈઝમાં મળશે, લગ્ન મંડપ અને મોડર શબ્દઆરવા માટે જરૂરયાજીવંધ રીળનો મળી શકશે.

બચ્ચાં માટે મખમલ, અને રેસમ તથા ફેલ્ટની ટોપીઓ કીફાયત બાવે બનાવી આપવામાં આવશે.

અંબોડે ખાંધવા મખમલ, રેસમ, કોટન બિગેરેનાં કુલોની રંગ રંગની વેણીઓ અને અનેક પ્રકારના ક્રોચર્સ મળશે.

ટેબલ પર ચુકવા માટે પ્લાસ્ટીકના સુંદર કુલો મળશે.

ઠેકાણું : માખરો હેટસ (મો.) લી. લેડીઝ એન્ડ ચીલ્ડ્રન્સ હેટ મેન્યુફેક્ચરર, ફાન : ૮૩૫-૭૬૯૧ પહેલે માળે, બોક્સ પરપાઝ. માર્કેટ મેન્સન્સ - ૩૩ વેસ્ક સ્ટ્રીટ, - જોહાનીસબર્ગ.

ખાસ ઈરખારત : હિંદની અગરબત્તી
(વહાણમાં આવેલો તાલો માલ)

હોલસેલ વેપારી ભાવો

ત્રણ શુભાળ ૩ તોલા ૩૭-૬ ૬૩૧	સુખ રાણી	૫	,,	૩૩-૦ ૬૩૧
(પાતળી અને ભડી લાકડીમાં મળશે)	"	૨ 1/2	,,	૧૮-૦ "
ગેટવે ઓફ ઈન્ડિય ૩ તોલા ૪૫-૦ ૬૩૧	"	૧	,,	૮-૦ "
" " ૧ " ૬૦-૦ "	"	1/2	,,	૪-૦ "
ચમેલી ૨ " ૧૮-૦ "	લ્હા મંગેરાઈ	1/2	,,	૪-૦ "
" " ૧ " ૬-૦ "	ચલન પૂપ ૧૬ લાકડીનો ૬૫જો	૩-૦		

ઓર્ડર સાથે રોકક - ઈરખન માટેના ભાવો.

હમારી ખાસ અસલી ખાસમતીના ચોખા પછુ છે ખાસમતી ચોખા શી. ૧-૦ રતલ.
(ઓછામાં ઓછા ૧૦૦ રતલ મળશે)

અમે નીચેની વસ્તુઓ શાઈરેક ઈમ્પોર્ટ કરીએ છીએ. માલ સારો અને કીફાયત બાવે મળશે.

અમારા પ્રાઇસ લીસ્ટ માટે લખો :-

ઈરેક જાતના ઇન્ડિયન ફાળ, મશાલા અને કરીયાણું, સોપારી બદામ, આમલી, આખા નાળીયેર અને ઈરેક જાતના ઇમ્પોર્ટ ચોખા.

K. HARIBHAI & SONS
(PTY) LTD.
Direct Importers : Wholesale & Retail Merchants.
81 Victoria Street, — P.O. Box 2156 — Durban.
Telegraphic Add "BHAISONS"

સ મા ચાર સંગ્રહ

—મીલીનેરાની પીપલ્સ ડે-મોસ્ટરેટીવ એક લી. આ ગેરવહીવટ આવી રહી છે એવી ભય મતા પોલીસોએ રે-વહીવટ અને તપાસ કરવા બે કના ચોપડા, ચેકો, ખતાવટી ડેક્યુમેન્ટો તથા ડાયરેક્ટરોની સમાની મીનીટસ યુક કમને કરી તે લોકઅપમા યુકવા મા આખા છે

—જોરજીવામાં ૮૫ કરોડ પાઉડના ખર્ચે ધોરીય પેટ્રોલીયમ એક્સ કંપની એક જોઈલ રીફાઇનરી ખાખનાર છે જેમાં વર્ષે એક લાખ નેટલું જમી ક્વોલીટીનું તેલ તૃપ્તિય થશે

—છત્તીવા ડોન્કર-સ્કમા પશ્ચીમના રાજ્યો અને સોવિયેટ સંઘ વચ્ચે અલ્પ શસ્ત્રોના અખતરા ઉપર પ્રતિબંધ યુકવા ના કરાર પર સહીગે મધ ગઈ છે.

—દારેસહામ યુનીસીપલ કોર્ટસીદે સાઉથ આફ્રિકાની અન્યાયી રાહેદની નીતિ સામેના વિરોધ તરીકે દક્ષિણ આફ્રિકાનો માલ નહિ ખરીદવાનો નિર્ણય કર્યો છે કોર્ટસીદે જણાવે છે કે આ પ્રથમ રાજદારી નહિ બલકે માણસાઈની દ્રષ્ટિએ હાય કરાયો છે

—નોરોખીના ૧૯૬૦-૬૧ના મેયર તરીકે મીસીસ નીડહાલ કલાઈને બલે અભ્યારના ડેપ્યુટી મેયર આફરમેન એરીક વીલસન અને ડેપ્યુટી મેયર તરીકે આફરમેન યાંતિ પંડીત ઉપર પસંદગી રાખી છે

—રોમા આરબ કામદારોના આતર-રાષ્ટ્રીય ફેડરેશનના મેમ્બરોએ બહેર કહ્યું છે કે અમેરીકન રીમરોનો જેમ મોવકોટ કરવામાં આવ્યો છે તેમ હવે અમેરીકન વીમાનોનો પશ્ચ ઇજીપ્તના વીમાની વ્યવહારના કામદારો મોવકોટ કરશે

—અમેરીકા અને ભારત વચ્ચે ને નવો કરાર થનાર છે તેની રૂએ અમે-રીકા આજ સુધીમા ભારતને અમાફ કહી ન આપ્યા હોમ તેટલા મોટા બ્યામાં હજુ પુરા પાડશે

—યુનાનમાં બહાર યુદી પસાઈ ભય છે તે અટકાવવા માટે કોઈ કાયદો કરવાં યુનાનની મારાસખામાં એક જીએ દરખાસ્ત યુકતાં જવાબમાં જણાવ્યું કે આવો કોઈ કાયદો થઈ શકે નહિ

—થીકા ખાને રેમન ડેથાલીક ચર્ચનું મહાન બાધના લમબમ પમામ આ-ફ્રિકન કામદારો વધુ પમાર અધે ઉડતાળ પર ઉતર્યા છે આ બધા પ્રકાર બીઈડીમ કન્સ્ટ્રક્શન કંપનીના નોકર છે સમાધાન ના થાય ત્યા સુધી ઉડતાળ ચાલુ રહેનાર છે આ કામદારો ઇસ્ટ આફ્રિકન કોન્સ્ટ્રક્શન એન્ડ બીઈડીમ એન્ડ કન્સ્ટ્રક્શન વર્કસ યુનીયનના મેમ્બર છે ઉડતાળ ઇરખી પાન યુનીયન અનાજ આપી રહ્યું છે.

—ઈન્ડોનેશીયાની સરકારે ઇન્ડોનેશીયા માની બધા પરદેશી તેલીમા કંપનીઓને ફરમાન ક્યું છે કે બધા કચ નોકરોને કોટી તેમને બલે ઇન્ડોનેશીયાને રાખવા

—આરબ દેશોના બંદરોમા આવતી અમેરીકન રીમરોનો બલિકકાર કરી તેમથી માલ અટાવવા ઉતારવામા આરબ કામદાર યુનીયનના માણસોએ હાય લમાવલો નહિ એવો ને નિર્ણય ગોઠીના આરબ કામદારોના સધે કર્યો છે તે નિર્ણય અમલમાં યુકાઈ મયો છે અને યુનાઈટેડ આરબ રીપબ્લીક, સીરીયા, લેમનન અને ઇરાકના ગોઠી કામદારોએ આ મોવકોટને ટોઠા આપ્યો છે.

—અમદાવાદની એક મીલમાં નોકરી કરનાર એક મદ્રાસીનું બહુમા ખીસું કપાતા રૂા ૧૦૦ ગુમ થયા છે આ ખતાવટી ખુશ દુ.ખી થઈ તેણે આપ દ્વાત કરી છવનનો આત આપ્યો છે અને લખતો મયો કે ખીસું કપાતા કું મારા ભાઈને શુ મો ખતાવું, તેથી છવન નો અંત આણું છે.

—દય પૈસાની રેવન્યુ ટીકીટ ન ચોટાડવાના કુના માટે માડાબાઈ ભમવાનલાસ નામના એક સખસને સુરતમા મેલ્ટરૂટે દશ રૂપીયાનો દડ કર્યો છે અદાવતના કુકમ પ્રમાણે વેપ્પીલાલ રગીલલાસ પાસીયા રૂા ૨૦૦૭૫ ન ચૈ લખને તે બલે એક રસીદ આપવાની હતી પશ્ચ તેના પર નવા દય પૈસાની રેવન્યુ રેટખ ન લમાડવાથી રેટખ એકટ હેલેળ યુનો મળ્પી માડાબાઈને દ્યનો દડ થયો છે.

ગુજરાતી શિક્ષક

બીટસમાં શ્રી રામકૃષ્ણ સેન્ટર દ્વારા સચાલિત ગુજરાતી શાળા માટે શિક્ષક ની જરૂર છે ગુજરાતી શાળાનો સમય બપોર બાદ ૨ થી ૬નો રહેશે ઉમેદવારને સવારે પાટું ટાઇમ અન્ય કામ કરવાની છૂટ રહેશે ઉમેદવારે લાખકાત, અનુભવ અને શિક્ષણ વગેરેની વિગત સાથે નીચેના સરનામે અરજી કરવી

શ્રી કલ્યાણજીભાઈ મકનંજી
મંત્રી : શ્રી રામકૃષ્ણ સેન્ટર,
પો. મોહલ ૨૨૪, બીટસ.

રાતા સુકા મરજા

મીઠસ મેડ નંબર એકના રાતા સુકા મરજા નેટ ૩૦ રતલી ગુજની થી. ૪૫-૦ રોડેથી અને બધા બધ-કોન્ટેટીના બોવ માટે તથા પ્રાઇન બેગે અને પોશી માટે લખે

Maarmans (Pty) Ltd
P. O. Box 26, Phone 128
(Brite, Transvaal.)

બંન પ્રકાશ માટે

અમને મળો.

સુરતી જમણના અમે રેપ્સલીટ છીએ.

શ્રી કંપીટની અંત રેખરેખ નીચે યુનીયનના અને રોડેશીયાન્ય પશ્ચ લાખમા તમારે યુકમે આવી રસોઈ કરવાનો અમે કન્ટ્રાક્ટ હઈશું

કેપીટન્સ બાલકની હોટે

(ધી કોન્ટર મીકાઈ કાઉસ)

એ અને બિકટોરીયા સ્ટ્રાટના ખુજાપર -
ફાન નંબર ૨૩૪૧૪
ટેલીગ્રામ : KAPIT

આહ, લસણ બબર ભાવ, નારીએળ નં. ૧ રી. ૧-૦, બેગ (નંગ ૧૦૦) રી. ૬૦-૦.

દુકાન ઠાર માટે બાંધવાના ન્યુજાપેપર બબર ભાવ, બટાટા, હમરી (લાલા), સુકા લાલ મરચા, લુમલા, સુકા ગીમા (ગાલા), સોનેરી રબનો મેળ, દરેક જાતનો મરી મસાલો વિચેરે હમેશા રટાઈમ્ડ રાખીએ છે. ક્યુરી અને મેવલી પાન જલ્લર ભાવ, પોસ્ટલ લુઈ.

સુરણ, રતાણ, આબા હજદર અને લીલી હજદરની મોસમ ચાલુ છે. રોડેશીયા, ન્યાસાલેન્ડ અને ષિલજબન કોગોના આરધરો ઉપર ખ્યાન આપી કોઈ પણ વસ્તુ પરમીટ ઠલાવી મોકલ્યું

All prices subject to Market fluctuations.

A. KADER & Co., (PTY) L
WHOLESALE FRUIT MERCHANTS
P O. Box 251. DURBAN.

ધીરુભાઈ પી. નાયક

યુક્ટીપર, સુસાઈરી, વીમાનાં અને જનરલ એવન્ડ ઈંદરતાન અગર દુનીયાના કોઈ પણ ભાવની હવાઈ દરિવાઈ ભવર માંમે યુકાઈરી કરવા ધર મેકા અમારી મારફતે ખુર્શોન કરો છઈમી, આજ, મારી, હલ્લક, અસ્મભાત, ખીટખાસ, વિચેરેના વીમા ઉતરાની આપીએ છીએ

ઈન્ડમરોટક, પરસનલ ટેલ્સ, કિસાખના ચોપડા લખાવવા રેવન્યુ સડીફીકે કે નેપારના લાયસેન્સો પાસપોર્ટ તેમજ જખીએલને બાલતોમા કઈ પણ ફી લીધા વિના અમે મંત્રેત સલાહ આપીએ છીએ. નેસનલ યુન્યુઅલ કાર્ડી એસોસીએશન આર આરુલીયા અને ઈન્ડરુરન્ક કંપની લીમીટેડના પ્રતિનિધ

Office :
9 Barkly Arcade,
38 Market Street,
Phone : 339033,
Johannesburg.

Residence :
52 Patidar Mansion,
13 Kort Street,
Phone : 330816,
Johannesburg.

ફરનીચર ! ફરનીચર !! ફરનીચર !!!

બેડરૂમ સુવ, ડાઇનિંગરૂમ સુવ, વોઈરિઅ, હરેમીસ બેલ્ક, સાઈડ બોર્ડ એફીસ ડેસ્ક, લુક ડેસ, ટેબલ, તલન કીશાયલ ભાવે ખરીદી શકશે. અને પધારી લાલ લેવા સુકશેા નહિ.

—બોકેસ, ટેબલ અને ફીચન હરેચર—

ને હમારી ફખરેખ નીચે તઈખાર પાખ છે તેનો રટાહ હમેશા તઈ-ખાર રહે છે. માજ રોહકા ભાવોના પ્રાઈસ ધીર શર્ચાવો અને વેપાહ આચલ વમારો.

L. MISTRY

51 BREA STREET, BURGERSDORP.
PHONE 33-4691. BOX 2526.